

AIZMIRSTĀ ŪNIJA

AIZMIRSTĀ ŪNIJA

PAR 1561. g. VIĻŅAS ŪNIJAS LĪGUMU

Mūsu eiropeiskās identitātes meklējumos mātsaucamies uz atsevišķu reģionu tradīcijām, taču būtu vērts pievērsties arī starpreģionālo saīšu tradīcijām, jo tieši tās vislabāk izskaidro atsevišķu teritoriju specifiku.

No šī viedokļa ir grūti atrast citu reģionu Eiropā, kas pieredzes ziņā būtu bagātāks par seno Livoniju. Līdzās baltu un somu-ugru tautu vietējām tradīcijām šeit ir savjušās gan Rietumeiropas (vācu), gan Vidus Eiropas (poļu un lietuviešu), gan Austrumeiropas (krievu), gan arī Skandināvijas tradīcijas.

Livonijas vēsture lieliski ilustrē nozīmīgos Eiropas vēstures pavedienus: kristianizāciju, reformāciju, kā arī mūsdienu tautu veidošanās procesu 19. gs. 2009. g. norisinājās 1569. g. Ļubļinas ūnijas (Polijas karalistes un Lietuvas lielkņazistes apvienošanās) gadadienas svinības, kuru laikā tika izteikti pasvīrotas paralēles starp šo ūniju un mūsdienu Eiropas Savienību.

Tāpēc būtu vērts nepalaist garām arī Viļņas ūnijas līguma (1561. g.) gadskārtu, kas aprit 2011. g., jo šis līgums izveidoja kārtējo un salīdzinoši noturīgo savienību šajā Eiropas daļā.

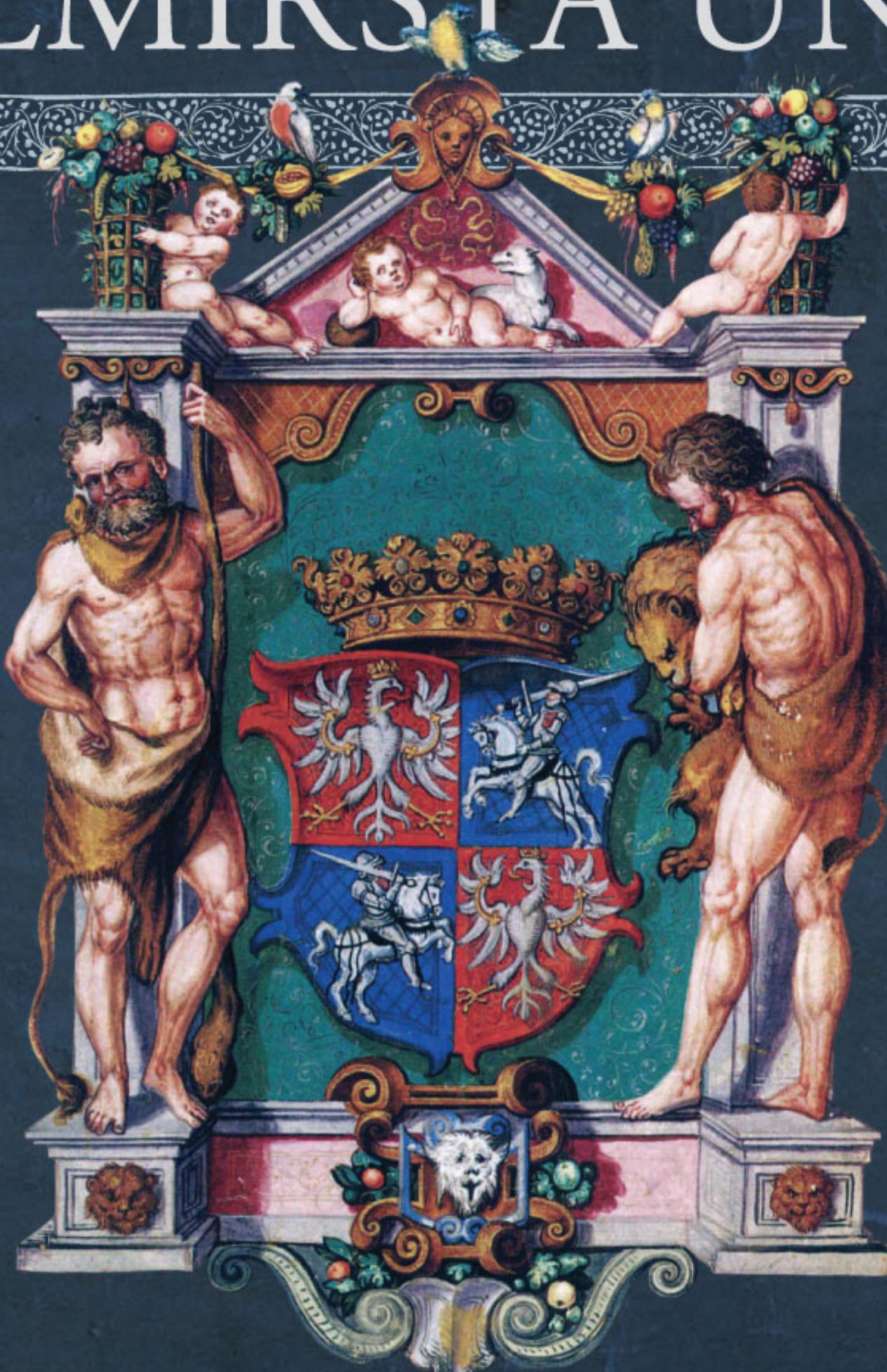
Lietuvas lielkņazistes
gerbonis ([wikipedia](#))

Herb Wielkiego Księstwa
Litewskiego ([wikipedia](#))

Radziwiłł coat of arms
([AGAD, Zb. dok. perg., sygn. 1438](#))

Herb Radziwiłłów
([AGAD, Zb. dok. perg., sygn. 1438](#))

Sigismunda Augusta coat of arms (gerbonis) on the base of the Sigismund's Column in Vienna, 1571. g.

Herb Zygmunta Augusta from the Austrian heraldic book, 1571. r.

1566. g. Poļu Inflantijas
gerbonis ([wikipedia](#))

Herb Inflant Polskich
z 1566 roku ([wikipedia](#))

Kurzemes un Zemgales hercogistes
gerbonis – kopš 1566. g. ([wikipedia](#))

Herb Księstwa Kurlandii i Semigalii
– od 1566 roku ([wikipedia](#))

ZAPOMNIANA UNIA

WOKÓŁ TRAKTATU WILEŃSKIEGO 1561 R.

Proszukując europejskiej tożsamości odwołujemy się do tradycji poszczególnych regionów, ale warto również poszukiwać tradycji powiązań międzyregionalnych, one bowiem lepiej wyjaśniają specyfikę poszczególnych obszarów.

Pod tym względem trudno w Europie o region bogatszy w doświadczenia niż dawne Inflanty. Obok lokalnej tradycji ludów bałtyjskich i ugrofińskich spłotły się tu tradycje zachodnioeuropejskie (niemieckie), środkowoeuropejskie (polskie i litewskie), wschodnioeuropejskie (rosyjskie) i skandynawskie.

Dzieje Inflant są egzemplifikacją ważnych wątków europejskiej historii: chrystianizacji, reformacji, ale także XIX-wiecznego kształtowania się nowoczesnych narodów. W 2009 r. obchodzono rocznicę polsko-litewskiej unii lubelskiej (1569), wyraźnie podkreślając paralelę między tym związkiem a współczesną Unią Europejską.

Warto zatem także nie przeoczyć przypadającej w 2011 r. rocznicy traktatu wileńskiego (1561), który tworzył kolejny i stosunkowo trwały związek w tej części Europy.

PROJEKTA AUTORI:

POLIJAS REPUBLIKAS VĒSTNIECIBA RĪGA

APVIENĪBA „POŁU KOPİENA”

Polija Republikas vēstniecība
Rīgā

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
w Rydze

AUTORZY PROJEKTU:

AMBASADA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W RYDZE

STOWARZYSZENIE „WSPÓŁNOTA POLSKA”

AUTOR WSTĘPU: Bogusław Dybaś

TIUMACZENIE: Ligia Goliubiec

SCENARIUSZ OPRAWOWALI: H. Bartoszewicz, M. Kulecki, H. Wajs, J. Zawadzki (AGAD)

FOT. OBIEKTÓW Z AGAD: K. Zgliczki

SCENĀRIJA AUTORI: H. Bartoševičs, M. Kuleckis, H. Wajs, J. Zawadzki (Galvenais seno dokumentu arhīvs)

OBJEKTU NO GALVĒNA SENO DOKUMENTU ARHĪVA FOTOŪZŅĒMUMI: K. Zgliczski

KARTES GRAFIKS DIZAINS UN INFOGRAFIKA: Katažina Dinwebele un Jaceks Kotela FELIS FIDELIS

LIVONIJA INFLANTY 1557 ~ 1629

2

1557 ~ 1570

1572 ~ 1583

1583 ~ 1629

Viduslaiku Livonijas specifika saskatāma arī tajā faktā, ka politiski tā nebija viens politisks veselums (atšķirībā no Teitoņu (Vācu) ordena valsts Prūsijā). Livonija sastāvēja no atsevišķam garīdznieku un krustnešu pārvaldītajām valstīnām.

Atsevišķi valdītāji, it īpaši Rīgas arhibīskaps un krustneši, sīvi konkurēja savā starpā par hegemoniju Livonijā, pie kam uzvaras biežāk bija Krustnešu ordeņa bruņinieku pusē. Šo mazo valstīnu garīgā rakstura dēļ XVI gs. sākumā tās bija īpaši jūtīgas pret reformāciju, kura – lutertības veidolā – šeit guva noteicošus panākumus. Tas tomēr izralsīja valsts politisko destabilizāciju un, līdzās ārējam apdraudējumam no Ivana Bargā Maskavas puses, noveda līdz Viduslaiku Livonijas sabrukumam. Tajā brīdī Livonijas liktenis uz dažiem gadsimtiem cieši savījās ar Polijas un Lietuvas

likteņiem, kuras pēc Ļubļinas ūnijas parakstīšanas 1569. g. izveidoja kopīgu valsti – Žečpospolitu. Viļņas ūnijas līgums, kas 1561. g. tika noslēgts starp Livonijas pārstāvjiem un Poljas karali Sigismundu Augustu, bija ļoti nozīmīgs Livonijas jaunākajai vēsturei.

Pirmkārt, Livonijas ordeņa sekularizācijas rezultātā Livonijā izveidojās jauns valstisks veidojums – Kurzemes hercogiste, kas pastāvēja līdz 1795. g. Par tās valdītāju, – kā Polijas karaļa vasalis, bet vēlāk kā Žečpospolitas vasalis, – kļuva pēdējais Krustnešu ordeņa mestrus Livonijā Gothards Ketlers.

Otrkārt, ar Sigismunda Augusta privilēģiju Livonijas bruņniecībai tika piešķirtas pilnas mužniecības tiesības, tādējādi veidojot pamatu Livonijas mužniecības izveidošanai.

Bogusław Dybaś

Historia Inflant od średniowiecza po czasy współczesne. Zapomniana Unia [Bogusław Dybaś, Lekcja wstępna do historii Inflant w latach mśodłowych, Almrosto.pl] http://www.academia.pan.pl/dokumenty.php?cont=no&content=main&jazyk=pl&id=534&numer=

Specyfika średniowiecznych Inflant polegała także na tym, że nie stanowiły one (odmiennie niż państwo zakonu krzyżackiego w Prusach) politycznej jedności. Były zbiorem odrębnych państewek, rządzonych przez duchownych i Krzyżaków.

Poszczególni władcy, zwłaszcza arcybiskup ryski i Krzyżacy, zaciekle ze sobą rywalizowali o hegemonię w Inflantach, przy czym to rycerze zakonne częściej bywali górami. Duchowny charakter państewek inflanckich sprawił, że stały się one w pierwszej połowie XVI w. szczególnie wrażliwe na reformację, która – w postaci luterańskiej – odniosła tu zdecydowany sukces. Ten sukces przyczynił się jednak do politycznej destabilizacji kraju i w połączeniu z zagrożeniem zewnętrznym ze strony Moskwy Iwana Groźnego doprowadził do upadku średniowiecznych Inflant.

W tym momencie losy Inflant spłotły się na kilka stuleci z losami Polski i Litwy, tworzących od unii lubelskiej w 1569 r. wspólną Rzeczną Republikę. Zawarty w 1561 r. w Wilnie układ między przedstawicielami Inflant a polskim królem Zygmuntem Augustem miał ogromne znaczenie dla późniejszych dziejów Inflant.

Po pierwsze, na skutek sekularyzacji zakonu krzyżackiego w Inflantach powstał nowy twór państwo: istniejące do 1795 r. Księstwo Kurlandii. Jego władcą jako lennik króla polskiego, a później Rzeczypospolitej został ostatni mistrz inflancki zakonu krzyżackiego Gotthard Kettler.

Po drugie, przywilej Zygmunta Augusta nadał rycerstwu inflanckiemu pełne prawa szlacheckie, dając podstawy do ukształtowania się szlachty inflanckiej.

Bogusław Dybaś

Historia Inflant od średniowiecza po czasy współczesne. Zapomniana Unia, fragment, całość tekstu: http://www.academia.pan.pl/dokonania.php?id=534&jazyk=pl

1525

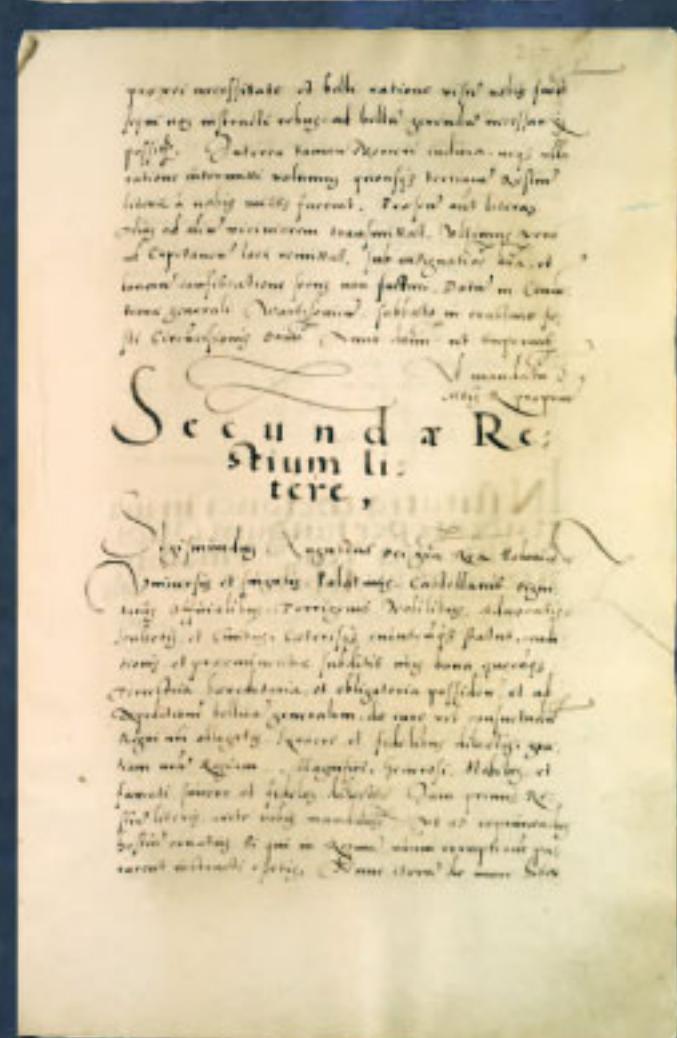
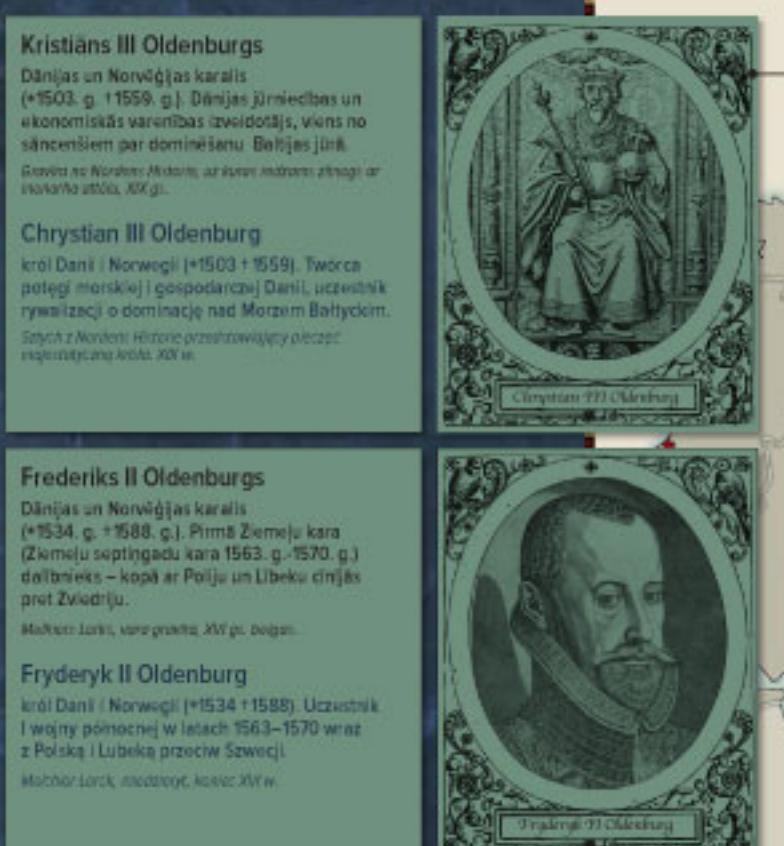
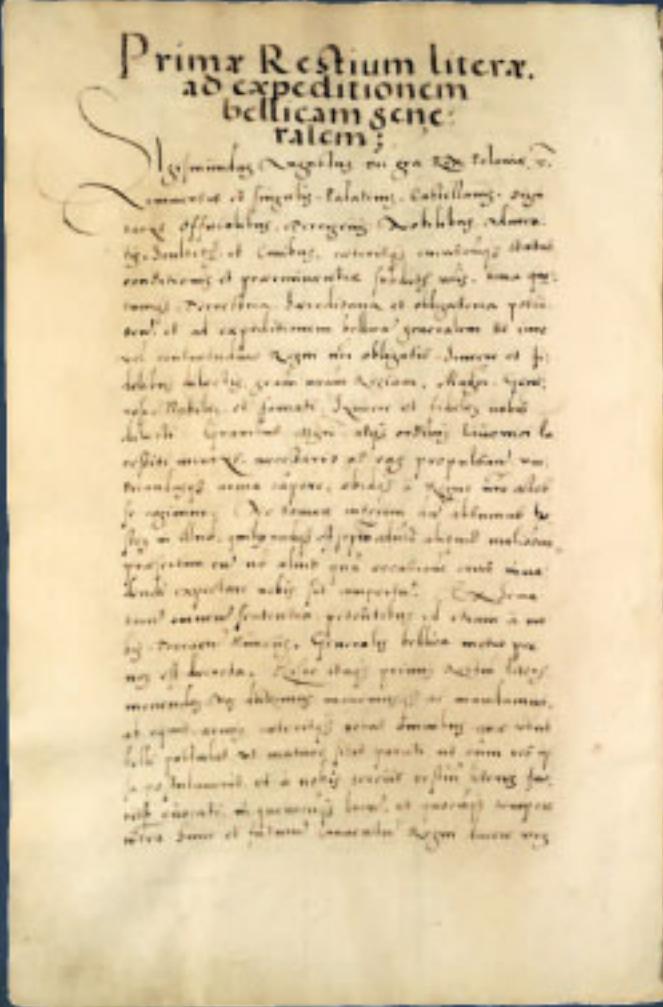
Krustnešu ordena sekularizācija Prūsijā
Sekularylazja Zakonu Krzyżackiego w Prusach.

1554

Ordenis noslēdz pamieru ar Krieviju un uzņemas tai maksāt tribūtu
Zakon zawiera przymierze z Rosją i zobowiązuje się płacić jej trybut.

1557

Pēc Rīgas arhībiskapa ieslodzīšanas un pretkrievu nemieriem Polijas karalis Sigismunds Augusts piedraud ar militāru iejaukšanos Po uwięzieniu arcybiskupa ryskiego i zamieszkach antyrosyjskich, król polski Zygmunt August grozi interwencją zbrojną.

1557. g. 21, Varsava.
Polijas karalis Sigismunds Augusts sūta pirmos ziniešus ar vēstulēm par
Livonijas kara pietelkšanu (latīnu val. AGAD, Metryka Koronna 90, k. 216 - 217v).

2 I 1557, Warszawa
Zygmunt August, król polski wydaje pierwsze wci na wojnę inflancką.
(J. fcc., AGAD, Metryka Koronna 90, k. 216-217v)

„Dominium Maris Baltici” 1558-1583

Dominēšana Baltijas jūra ieinteresetas valstis

Johans Vilhelms fon Fistenbergs
Litonijas ordena virsmests (1500. g. +1568. g.)
Noslēstu paktu ar Krievijas caru IV – pretej
Litonijas kroviskā karalistes daļas kontinentā.
Sakari ar pruskāniem nekādām romāntiskā
politisko orientāciju uz protestantu un uz viņu
piekritēju Litonijas zemēm Zēlpīspālē.

Johann Wilhelm von Fürstenberg
Vielki Mītņu Zemju Krzyzackiego īnflants
(+1500 +1569) Zāvar pakt z Carom Rosji
kārtēji vienā dienā ar vēlēto
uzbrukumiem un sakār ar ordena
angroskāpīgām, mīnīšanām orientāciju na pārbaikā
zobovājis pie saņemēm ar Polijas
karali. Piekrīta Litonijas sekularizācijai
un tās inkorporācijai Poljas karalistei
un Lietuvas lieknēzīsti.

XVI gads. zemēm pārve

Gothards Ketlers

pēdējais Litonijas ordena virsmests,
Kurzeme un Vidzemes lieknēzis,
Litonijas gubernators (+1517. g. +1587. g.) Pēc krievu īlāpānī
uzbrukumiem un sakār ar ordena
progresīvo sabrukumu, G. Ketlers
atgrīzis pie saņemēm ar Polijas
karali. Piekrīta Litonijas sekularizācijai
un tās inkorporācijai Poljas karalistei
un Lietuvas lieknēzīsti.

XVI gads. zemēm pārve

Gotthard Ketler

ostati Wielki Mītņu Zemju
Krzyzackiego īlāpānī, kārtē
Kurbandi i Semgali, Gubernator īlāpānī
(+1517 +1567) Po krievu īlāpānī
uzbrukumiem, kā arī pēc
postipējotā rokstādu zemēm,
pārvērti do suguza zemēm Polijai.
Zēlpīspālē sejna sekularizācijā
īlāpānī un inkorporācijā īlāpānī
Rozīmā.

ANĀTOLOGI JŪTĀJU ZĒLPĀNĀ

Ivan IV Grožny

Cari Rosi (+1533 +1584) Dzīsi do uzskāna
možīvi zīgūgi na morze Baltiskiem pārā
zajējā portū Livenijā. Zīgūmā zākūstītē
podcasā wojās īlāpānī.

Mihailis Romanovs

Lietuvas lieknēzis, Lietuvas lieknēzis,
Vilnijas vojvoda (+1515. g. +1565. g.) Karala
Sigismunda Augusts pārīmātās pārā
un Lietuvas lieknēzis. Lietuvas lieknēzis
stiprinājis un autonomās pārīmātēs.

1588. g. pārve

Nikolajs Radvils „Melnais“

Lietuvas lieknēzis, Lietuvas lieknēzis,
Vilnijas vojvoda (+1515. g. +1565. g.) Karala
Sigismunda Augusts pārīmātās pārā
un Lietuvas lieknēzis. Lietuvas lieknēzis
stiprinājis un autonomās pārīmātēs.

1588. g. pārve

Mikołaj Radziwiłł „Czarny“

Mazāpēčiels lieknēzis, kancleris vīkā
lieknēzis, vojvoda lieknēzis (+1515 +1565).
Pārīmātās kārta Zygmunta Augusta
iāminātās īlāpānī. Zīgūmā zākūstītē
iāminātās īlāpānī.

1585. g. pārve

Stefans Batory

Polijas karalis un Lietuvas lieknēzis
(+1533. g. +1586) Pēc krievu īlāpānī
pārīmātās kārta Zēlpīspālē Livenijā. Sīkā
zākūstītē Zīgūmā zākūstītē pārīmātās
lieknēzis.

XVI gads. zemēm pārve

Stefans Batory

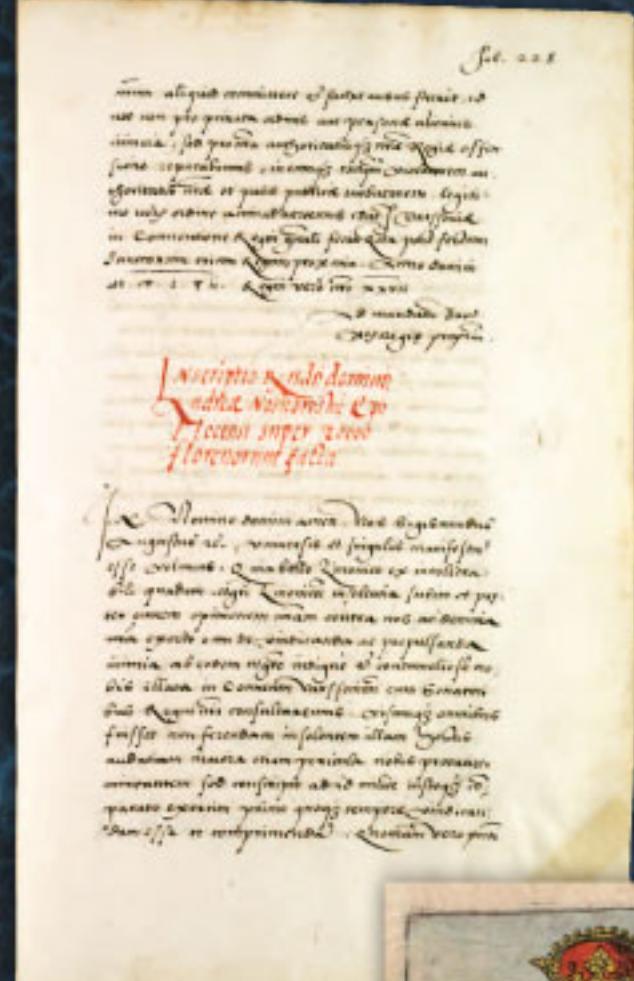
Krai Polši un Wielki Kāsiņe Livenijā
(+1533 +1586) Odzīvātā īlāpānī pār
Zēlpīspālē iāminātās īlāpānī Livenijā. Sīkā
zākūstītē Zīgūmā zākūstītē pārīmātās
lieknēzis.

XVI gads. zemēm pārve

1557

Septembrī: Pie Pasvales sanāk Lietuvas armija ar Nikolaju Radvīlu [Radzīviļu] „Rudo” priekšgalā. 14. septembrī Livonijas ordeņa virsmestr Johans Vilhelms fon Fīrstenbergs dod Sigismundam Augustam vasaļa zvērestu un paraksta līgumu par savienību pret Krieviju.

Wrzesień: Pod Pozwołem gromadzi się armia litewska pod dowództwem Mikołaja Radziwiłła „Rudego”. 14 września wielki mistrz Johann Wilhelm von Fürstenberg składa hołd Zygmuntowi Augustowi i podpisuje sojusz skierowany przeciwko Rosji.

1557. g. 13 I, Varšava.

Poļjas karalis Sigismunds Augsts garantē Stanisławovas, Nove Miasto un Sohocinās pilsētām summu 20 tūkst. zlotu apmērā, kuru kara vajadzībām ir izlicis Plockas bīskaps Andžejs Noskovskis. (latīn val., AGAD, Metryka Koronna 89, k. 228-230).

13 I 1557, Warszawa

Zygmunt August, król polski zabezpiecza na miastach: Stanisławow, Nowe Miasto i Sohocin, sumę 20 tys. złotych, wyłożoną przez Andrzeja Noskowskiego, biskupa płockiego na potrzeby wojny inflanckiej. (J. Łac., AGAD, Metryka Koronna 89, k. 228-230.)

Plockas bīskapa
Andžeja Noskovskā zīmogs
(AGAD, Zb.dok.perg.,nr 2200)

Pieczęć Andrzeja Noskowskiego,
biskupa płockiego (AGAD, Zb. dok.
perg., nr 2200)

Varšavas skats pirms
1586. g. (Abrahams
Hogenbergs, vara gravīra
ar krāsojumu, Civitates
orbis terrarum, Theatrum
urbium praeclaruarum
totius mundi liber sextus,
Koloniae 1618)

Widok Warszawy sprzed
1586 roku. (Abraham
Hogenberg, miedzioryt
kolorowany, Civitates
orbis terrarum, Theatrum
urbium praeclaruarum
totius mundi liber sextus,
Koloniae 1618)

Kristians III Oldenborgs,
Dānijs un Norvēģijas karalis,
(nezināms gleznotājs, eļļa,
XVI gs. vidus, Nacionālais
Vēstures muzejs Frederiksborģā)

Chrystian III Oldenburg,
król Danii i Norwegii (malars
nieznany, olej, połowa XVI w.
Narodowe Muzeum Historyczne
Frederiksborġa)

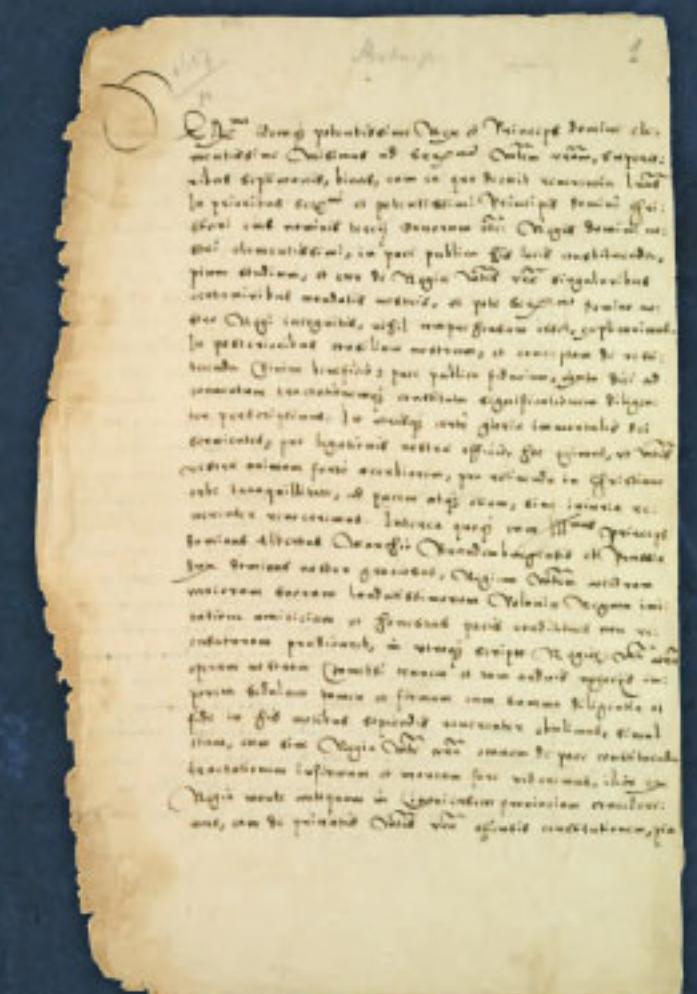
Ferdinands I Habsburgs,
Svētās Romas imperators (Johans
Boksergers Vecākais, eļļa, XVIgs.,
Kunsthistorisches Museum, Vīne)

Ferdynand I Habsburg, cesarz
Świętego Cesarstwa Rzymskiego.
(Johann Bocksberger starszy, olej XVI
w., Kunsthistorisches Museum Wiedeń)

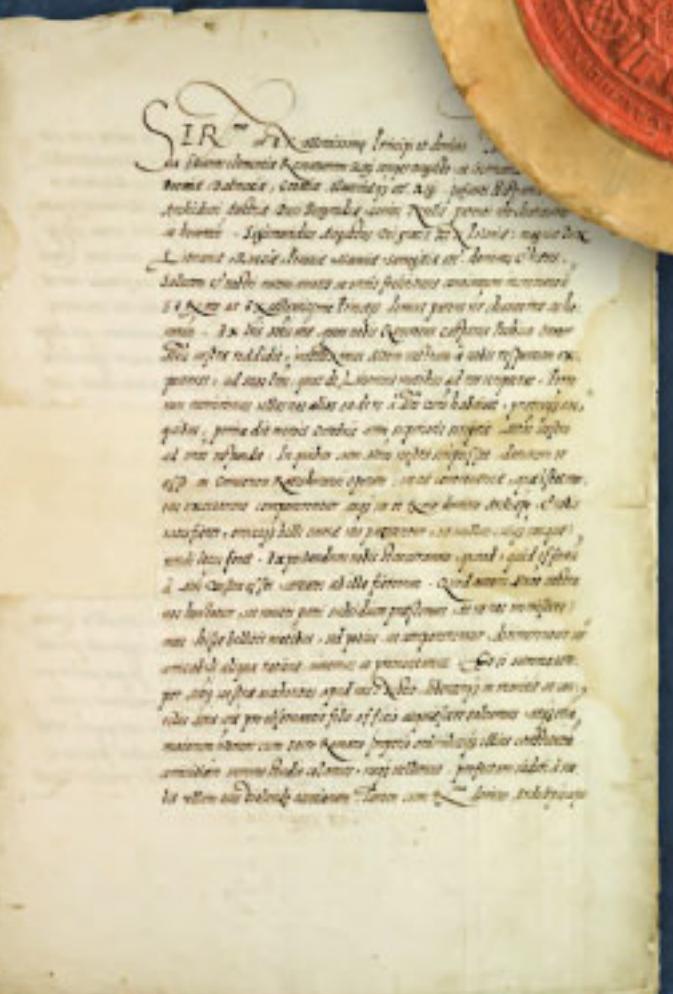

Keizara
Ferdinanda I zīmogs
ar monaha attēlu
(AGAD, Zb.dok.perg.,
nr 5429)

Pieczęć majestatyczna
cesarza Ferdynanda I
(AGAD, Zb. dok. perg.,
nr 5429)

1557. g. 12 I, Vendene
Dānijs karala Kristiāna III pārstāvju vēstule, kurā viņi vērtē pie
Poljas karala un Lietuvas lielkņaza Sigismunda Augusta,
lai kristiešu un vispārējā miera labad neiesāk karu Livonijā. (Kopija,
latīn val. AGAD, Archiwum Radziwiłłów
dz.II Suplement, Sygn.3304).

1557. g. – 1564. g.
Poljas karala un Lietuvas lielkņaza Sigismunda Augusta vēstules
fragments Vācijas kezaram Ferdinandam I par notikumiem Livonijā.
Vēstule runa ir par 1557. g. notikumiem, kas noslēdzās ar Pasvales
līguma parakšanu. (Kopija, latīn val. AGAD, Archiwum Radziwiłłów
dz.II Suplement, Sygn.3305).

12 II 1557, Windawa
List przedstawicieli Chrystiana III, króla durińskiego, w którym
zwraca się do Zygmunta Augusta, króla polskiego i wielkiego
księcia litewskiego, aby w imię dobra chrześcian i powszechnego
pokoju nie rozpoczynać wojny w Inflantach. (Kopia, j. łac., AGAD,
Archiwum Radziwiłłów dz. II Suplement, Sygn. 3304)

[1557–1564]
Fragment listu króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego,
Zygmunta Augusta, do cesarza niemieckiego, Ferdynanda I,
w sprawie wydarzeń w Inflantach. W liście mowa o wydarzeniach
z 1557 r., zakończonych traktatem w Pozwoli. (Kopia, j. łac. AGAD,
Archiwum Radziwiłłów dz. II Suplement, Sygn. 3305)

Maskavas karaspēks ienāk Livonijā.
Poļjas-Krievijas kara sākums.

Wkroczenie wojsk moskiewskich do Inflant.
Początek wojny polsko-rosyjskiej.

1558

*Janvāris: Maskavas karaspēks
ieņem Dorpatu un Narvū.*

Styczeń: Wojska moskiewskie zajmują Dorpat i Narwę.

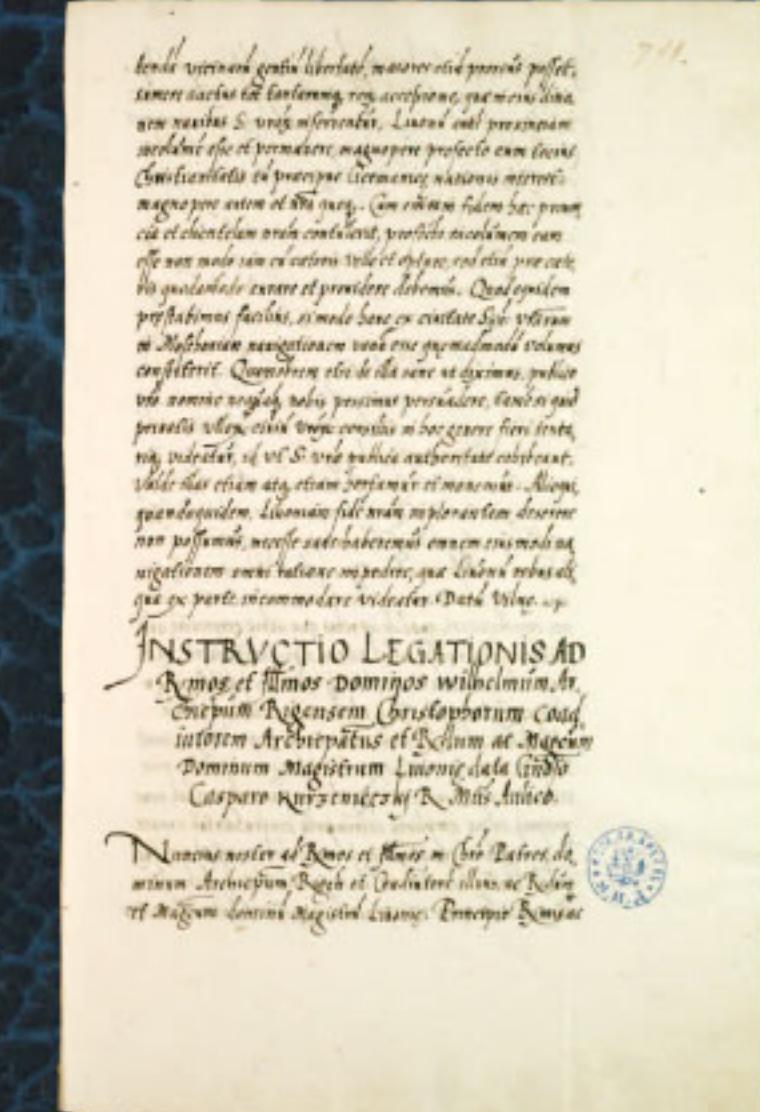
1559

31. augusts: Vilnas līgums, uz kura pamata Sigismunds Augusts, kā Lietuvas lielkņazs, pārņem protēktorātu pār Livoniju.

31 sierpnia: Umowa w Wilnie, mocą której Zygmunt August jako wielki książę litewski obejmuje protektorat nad Inflantami

1560

Dānija iegādājas Sāmsalu un Pīlteni.
Dania kupuje Ozylię i Pilityń.

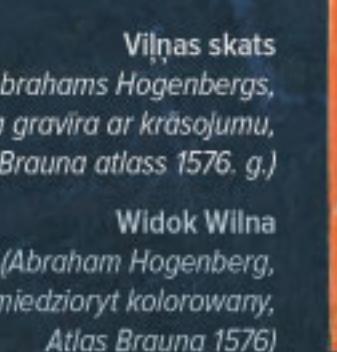
1559. g. Viļņa
Instrukcija karaļa galminiekam Kasperam Kuženeckim,
kas tika nosūtīts misijā pie Rīgas arhibīskapa Vilhelma un
Livonijas Vācu ordeņa lielmeстра Vilhelma fon Firstenberga
(latīnu val. AGAD, Księgi Poselstw 17, k.74-75v)

1559, Wilno
Instrukcja dla Kaspra Kurzenieckiego, dworzanina królewskiego, wysłanego w poselstwie do Wilhelma, arcybiskupa ryskiego i Wilhelma von Fürstenberga, mistrza krajowego Zakonu Niemieckiego w Inflantach.
(J. Iac., AGAD, Księgi Poselstw 17, k. 74-75v.)

Nikolaja Kšištofa
Radvila [Radzivila]
„Melnā” zīmogs (AGAD,
Zb.dok.perg., nr 7734)

Pieczęć Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła „Czarnego” (AGAD, Zb. dok. perg., nr 7734)

Vilņas skats
(Abrahams Hogenbergs,
ara gravīra ar krāsojumu,
Brauna atlass 1576. g.)

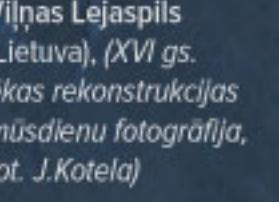
Widok Wilna
*(Abraham Hogenberg,
miedzioryt kolorowany,
Atlas Brauna 1576)*

This is a detailed historical map of Vilnius, Lithuania, titled "VIENA LITVANIAE". The map is a woodcut-style illustration showing the city's complex network of streets and fortifications. In the center-left, a large, ornate building complex is surrounded by a green area, likely the Palace Square. To its right is the Old Town, characterized by a grid-like street pattern. The city is enclosed by a thick wall with several towers and gates. The surrounding landscape includes fields, a river, and distant hills. A legend at the bottom left lists 22 numbered locations, and a small scene at the bottom shows figures near a fire.

A wide-angle photograph of the Palace of the Grand Dukes of Lithuania in Vilnius. The building is a large, white stone structure with multiple wings and a prominent green dome on the left side. A red flag flies from a tall tower on the right wing. In the foreground, there is a paved area where several people are walking. The sky is blue with scattered white clouds.

Dolny zamek
w Wilnie (Litwa)
*Zdjęcie współczesne
rekonstrukcji budynku
XVI w., fot. J. Kotela)*

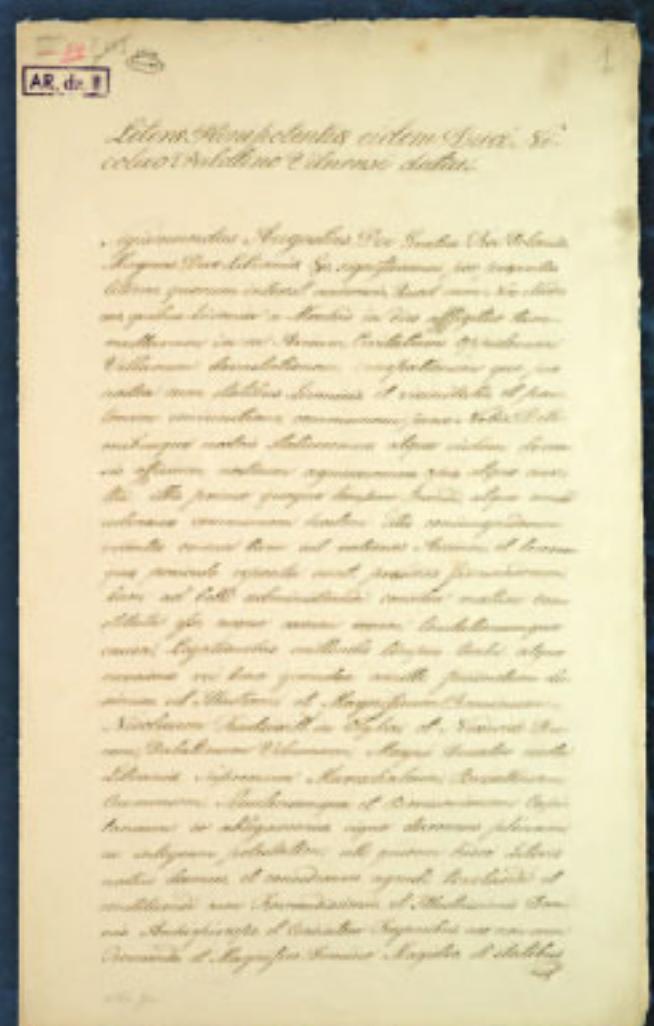
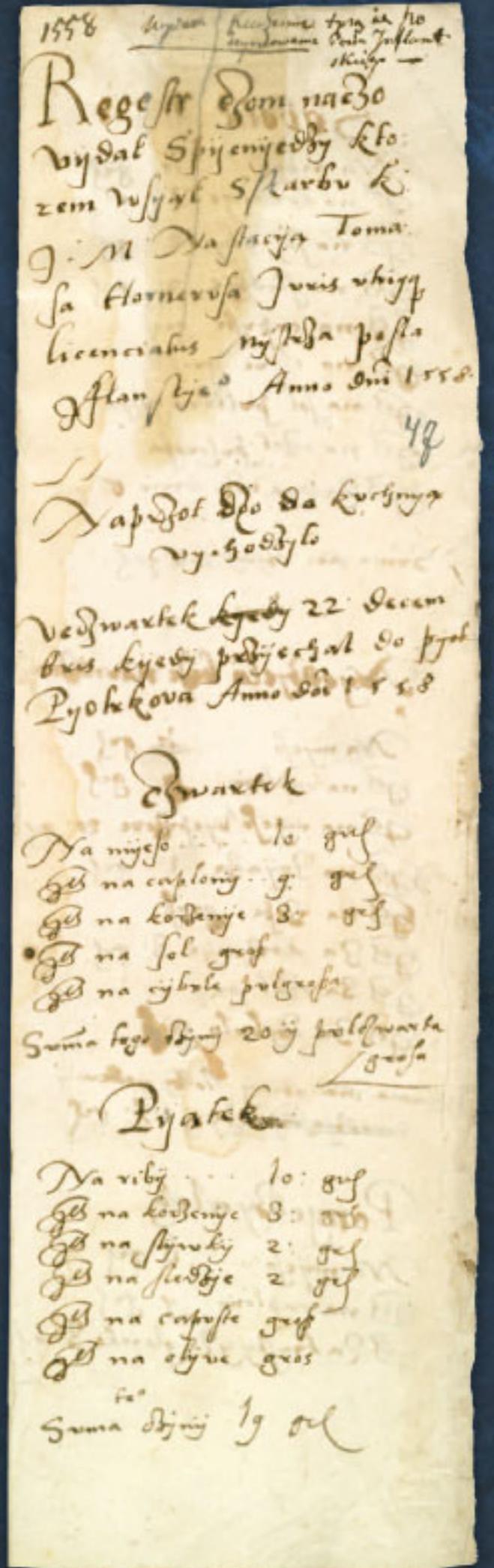
1560

Kurzemes bīskaps
pāriet lutertīcībā.
Biskup Kurlandzki
przechodzi na Luteranizm.

1561

Zviedrija ienem Igauniju un Tāllīnu. 1561. g.
28. novembrī tiek parakstīts Viļņas ūnijas līgums.
Szwecja zajmuje Estonię z Rewlem.
28 listopada 1561 podpisano traktat wileński.

6

Rēķinu grāmatas
vākā iespiestais
Sigismunda Augusta
gerbonis,
(AGAD, Archiwum Skarbu Koronnego, oddział I, 199.)

Herb Zygmunta
Augusta wytlaczony
na oprawie księgi
rachunkowej
(AGAD, Archiwum Skarbu Koronnego, oddział I, 199.)

1560. g. 3 VI, Vilna.
Polijas karaja un Lietuvas lielkņaza Sigismunda
Augusta pilnvarojums Vilnās vojvodam,
Lietuvas lielmaršalam un Lietuvas kandleram
Nikolajam Radvilam [Radziwiłłam] „Melnajam”
vest sarunas ar Livonijas kārtu pārstāvījum par
militāro kopdarbību pret Maskavas krāzisti
(latīn val. AGAD, Księgi Poselstw 17, k. 89-89v.)

3 VI 1560, Wilno
Pełnomocnictwo Zygmunta Augusta, króla
polskiego i wielkiego księcia litewskiego, dla
Mikołaja Radziwiłła „Czarnego”, wojewody
wileńskiego, marszałka wielkiego litewskiego
i kandlera litewskiego, do rozmów
z przedstawicielami stanów inflanckich na
temat współdziałania wojskowego przeciwko
Wielkiemu Księstwu Moskiewskiemu. (J. Łac.,
AGAD, Księgi Poselstw 17, k. 89-89v.)

1561. g. 28. novembrī tika parakstīts Viļnas ūnijas līgums, kas likvidēja Zobenbrālu ordena valstī Līvoniā.
Tā vietā tika nodibināta Pārdaugavas hercogiste (formāli no 1556. g.), kas tika iekļauta Polijas-Lietuvas körvalsts sastāvā,
kā arī Kurzemes un Zemgales lēņa hercogiste ar hercogu Gothardu Ketleru kā Žečpospolitas vasali priekšgalā.

1561

28 listopada 1561 podpisano traktat wileński, likwidujący państwo zakonu kawalerów mieczowych w Inflantach
i powołującą w jego miejsce Księstwo Zadźwińskie (formalnie od 1566), włączone do państwa polsko-litewskiego oraz lenne
Księstwo Kurlandii i Semigalii z księciem Gotthardem Kettlerem jako lennikiem Rzeczypospolitej.

7

[pēc 1561. g. 18 XI]

Izvilkumi no Viļnas ūnijas līguma, kas tika noslēgts starp Polijas karali un Lietuvas lielkņazu Sigismundu Augustu un Kurzemes hercogu Gothardu Ketleru (kopija (to laiku), latīnu val. AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II Suplement, Sygn. 3307)

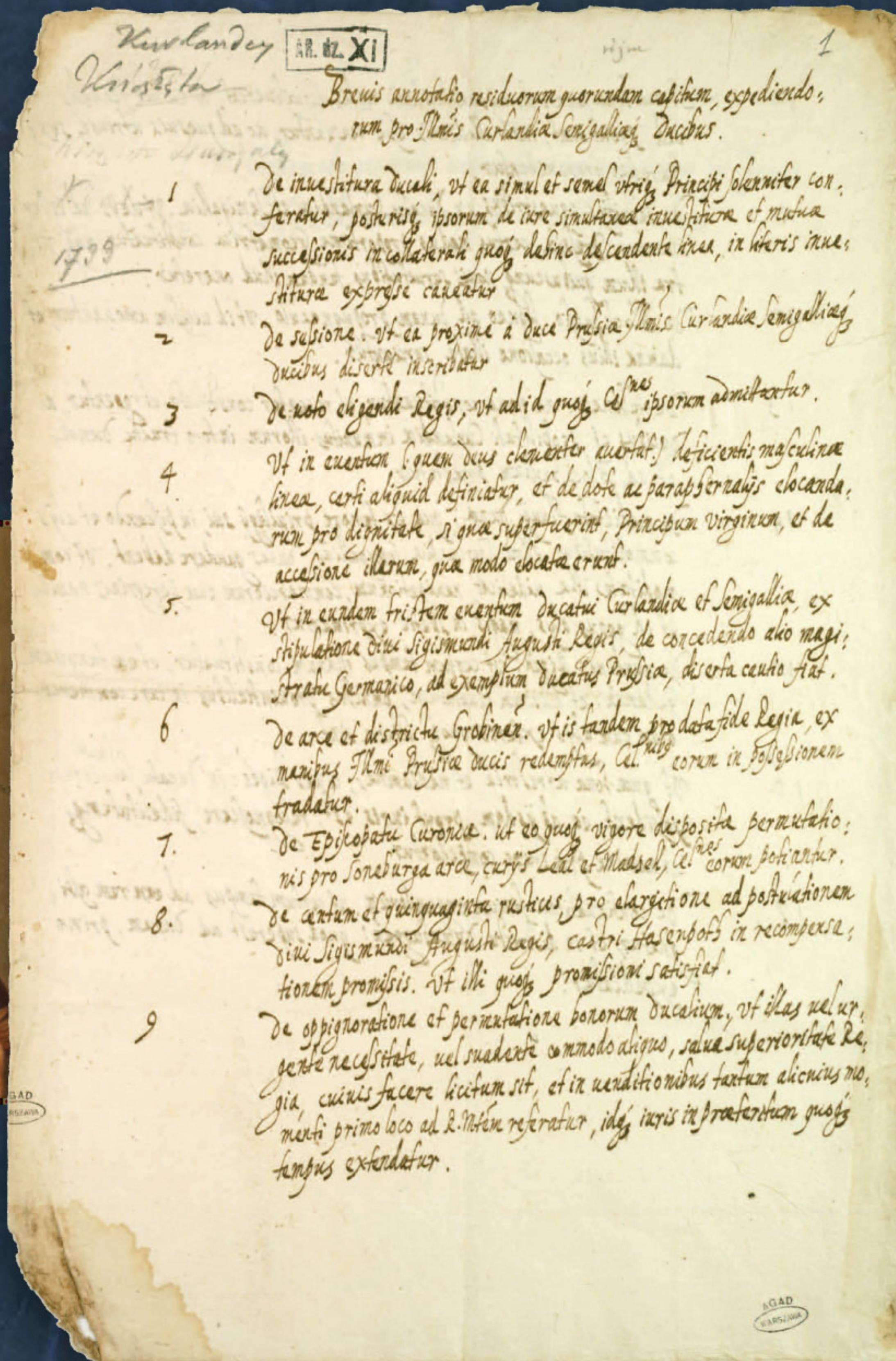
[po 18 XI 1561]

Wyjątki z traktatu wileńskiego zawartego między królem polskim i wielkim księciem litewskim, Zygmuntem Augustem, a Gottardem Kettlerem, księciem kurlandzkim. (Kopia ówczesna, j. łac., AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II Suplement, Sygn. 3307)

Polijas karala un Lietuvas lielkņaza Sigismunda Augusta portrets (glezna no Jagelonu ģimenes miniatūru komplecta. Lūkasa Krānaha Jaunākā darbnīca, 1553 .g.-1556. g. XIX gs. kopija Nacionālais muzejs Krakovā / vikipēdija)

Portret Zygmunta Augusta, króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego. (Obraz z zespołu miniatur Rodziny Jagiellońskiej. Warsztat Lucasa Cranacha Młodszego, 1553-1556. Kopia XIX w. Muzeum Narodowe w Krakowie/wikipedia)

Kurzemes un Zemgales hercoga Gottharda Kettlera portrets (Julius Johans Dörings, eļļa, XIXgs., privātkolekcija, vikipēdija)

Portret Gottharda Kettlera księcia Kurlandii i Semigalii. (Julius Johann Döring, olej, XIX w. kolekcja prywatna, wikipedia)

Krakova, Vecpilsētas skats, Polija (mūsdieni fotogrāfija, fot. L.Šneiders)

Widok Starego Miasta w Krakowie, Polska. (Zdjęcie współczesne, fot. L. Schneider)

Rīga, Vecpilsētas skats, Latvija (mūsdieni fotogrāfija, fot. K. Dinwebel)

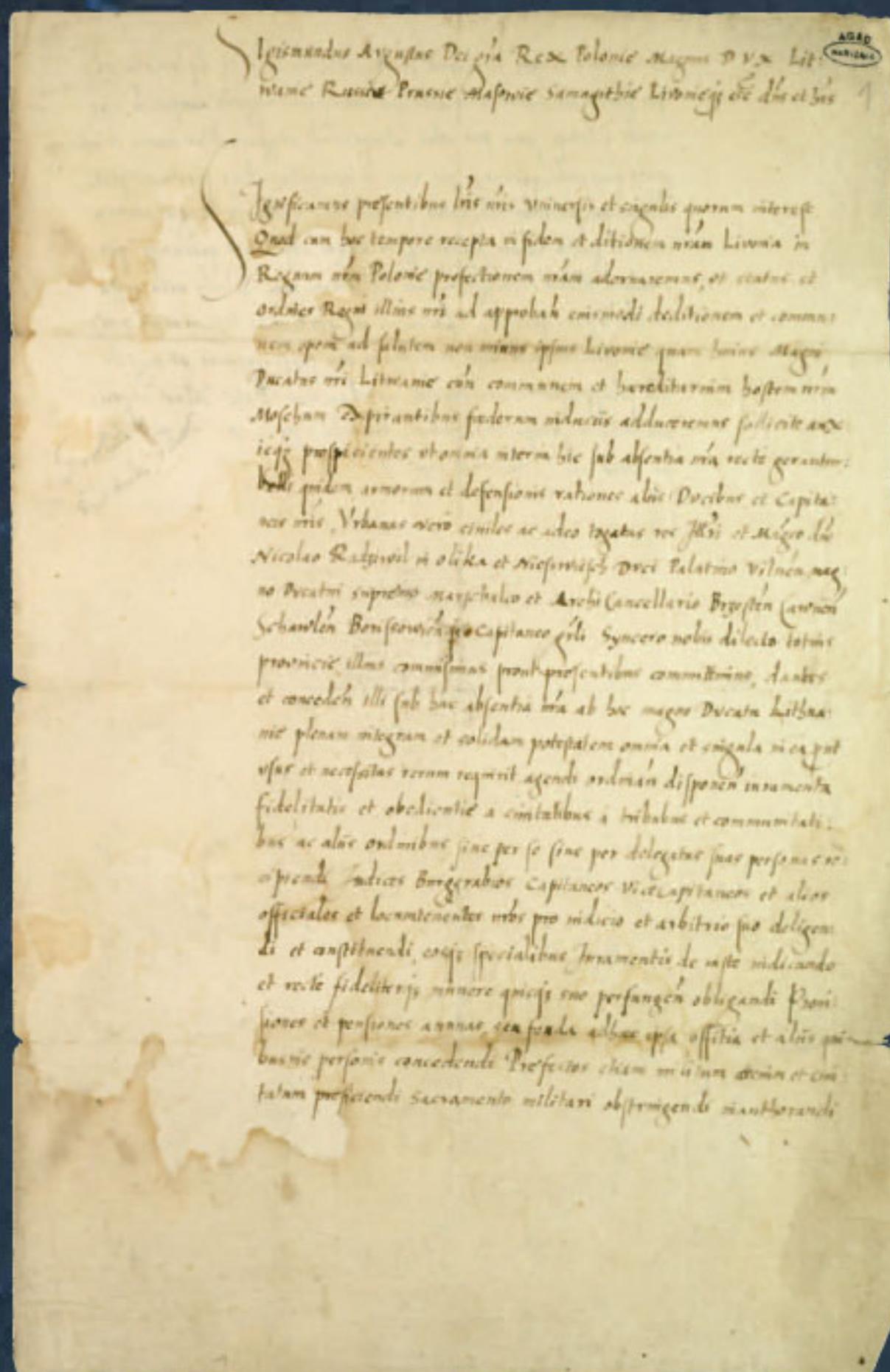
Widok Starego Miasta w Rydze, Łotwa. (Zdjęcie współczesne, fot. K. Dinwebel)

Līvoniū ienem Polijas karalistes lauka hetmana
Floriāna Zebžidovska vadītais poļu karaspēks, kura
sastāvā bija 10 tūkst. algotņu.

1561

Inflanty zostają obsadzone przez 10-tysięczny korpus
polskich wojsk zacięzych, dowodzony przez hetmana polnego
koronnego Floriana Zebrzydowskiego.

8

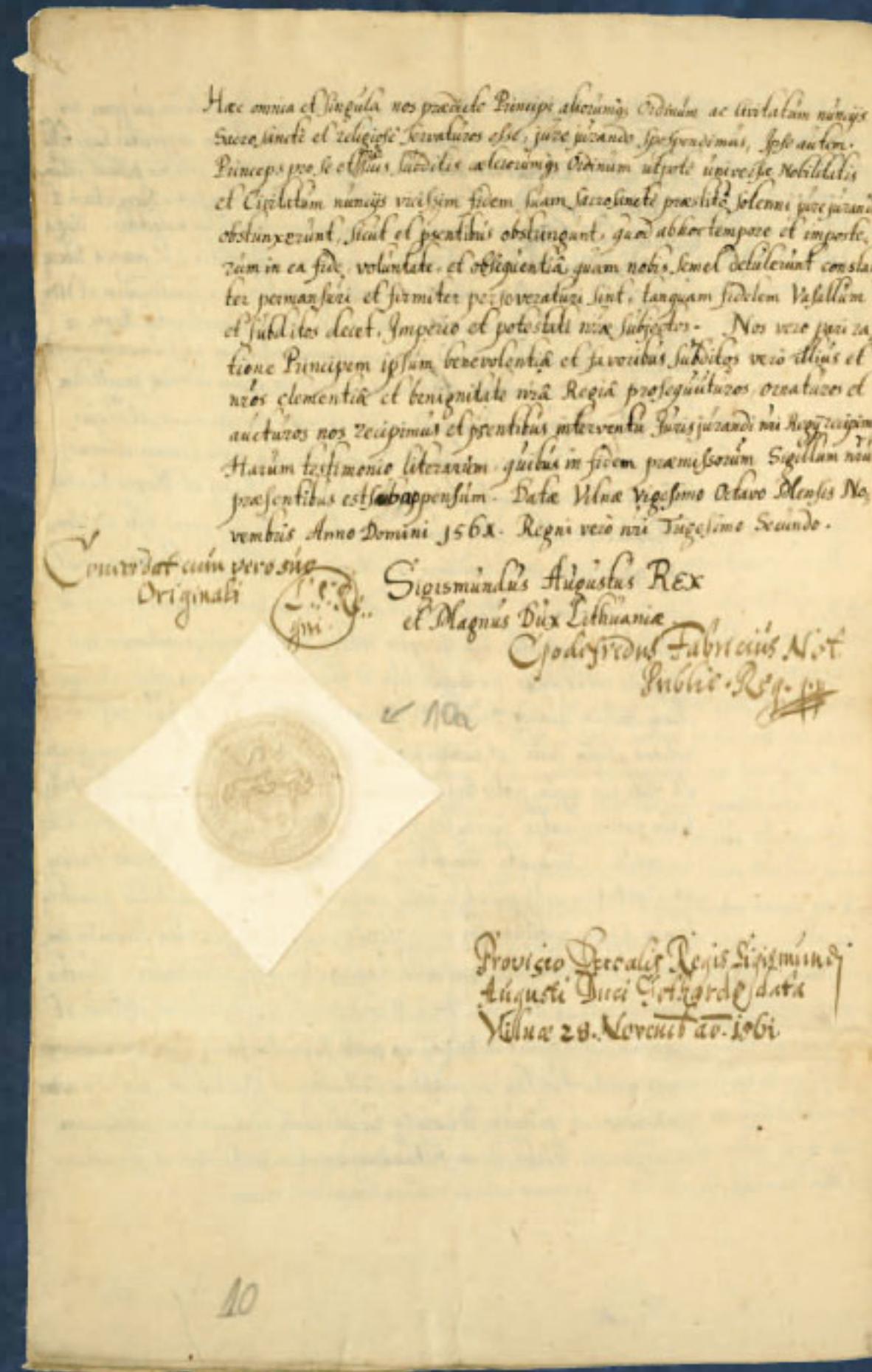

1561. g. 28 XI, Vilnius

Poļijas karala un Lietuvas lielkņaza Sigismunda Augusta piešķirtā
privilēģija Vilnijas vojevodam, Lietuvas maršalam un kancleram
Nikolajam Radvilam [Radzvilam] „Melnajam”, uz kurās pamata viņš
tieki iecelts par Livonijas vietvaldi ar visu civilo un militāro tiesību
pilnību (kopija (to laiku), latīnu val. AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II
Suplement, Sygn. 3308)

28 XI 1561, Wilno

Przywilej wydany przez króla polskiego i wielkiego księcia
litewskiego, Zygmunta Augusta, dla wojewody wileńskiego, marszałka
i kanclerza litewskiego, Mikołaja Radziwiłła „Czarnego”, mianującą
go administratorem inflanckim, z pełnią władzy cywilnej i wojskowej.
(Kopia ówczesna, j. łac., AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II
Suplement, Sygn. 3308)

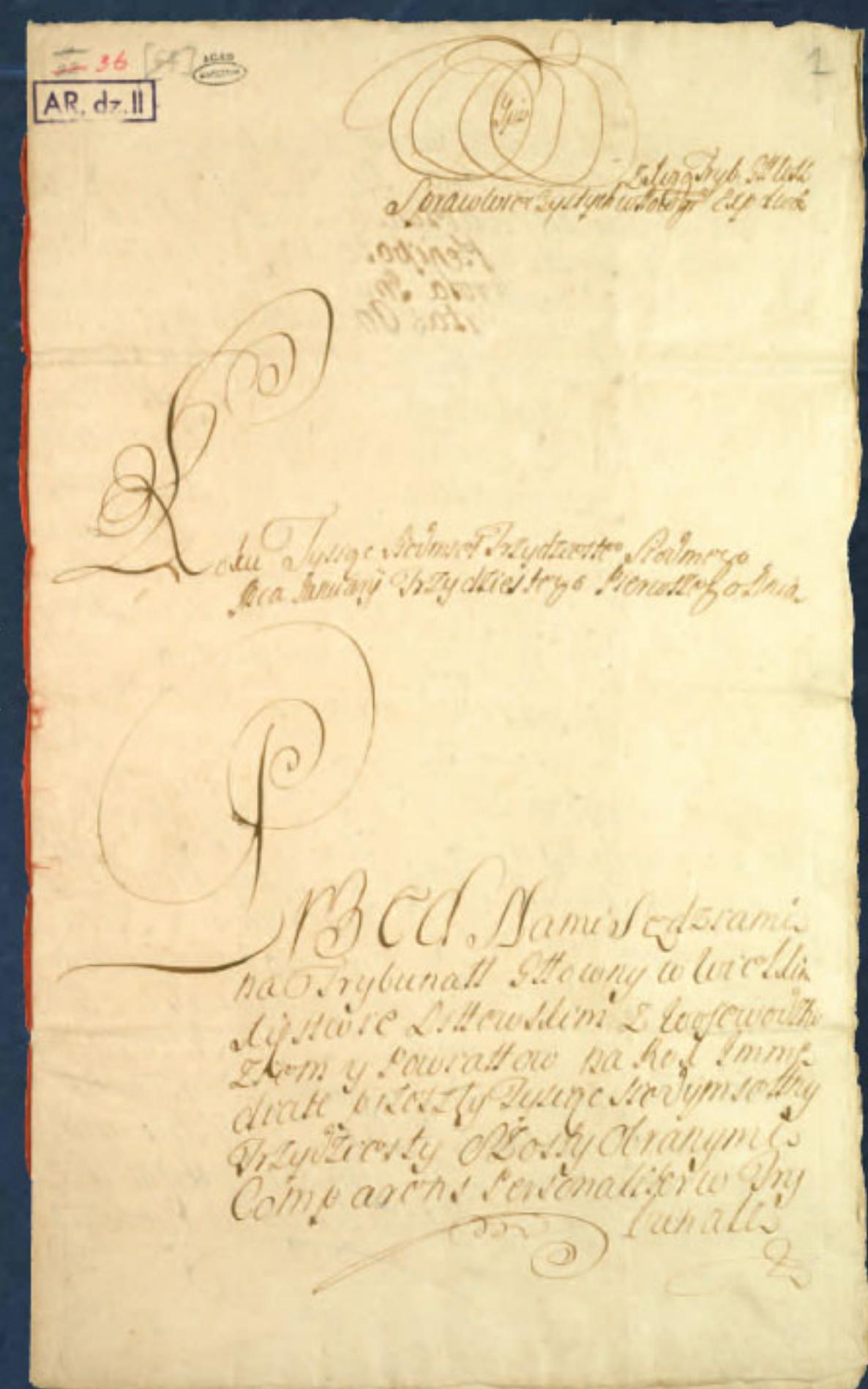

[1561. g. 28 XI], Vilnius

Vilnijas ūnijas līgums – valsts notāra Godefrīda Fabrīciusa
apstiprinātā kopija. (Origināls, latīnu val. AGAD, Archiwum
Tyzenhausów, Sygn. G 765, s. 10)

[28 XI 1561, Wilno]

Traktat wileński – kopia uwierzyteliona przez notariusza
publicznego Godefryla Fabriciusa. (Oryginał, j. łac. AGAD,
Archiwum Tyzenhauzów, Sygn. G 765, s. 10)

[1561. g. 28 XI], Vilnius

Poļijas karala un Lietuvas lielkņaza Sigismunda Augusta datus 1561. g.
28. novembra pilnvarojums Vilnijas vojevodam, Lietuvas maršalam
un kancleram Nikolajam Radvilam [Radzvilam] „Melnajam” pieņemt
uzticības zvērestu no Livonijas kārtām un ierīkot Livonijas hercogisti –
izraksts no Lietuvas Tiesu grāmatām. (XVIII gs. kopija, poļu val., latīnu
val., AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II, Sygn. 36)

[28 XI 1561, Wilno]

Plenipotencja Zygmunta Augusta, króla polskiego i wielkiego
księcia litewskiego, dla Mikołaja Radziwiłła „Czarnego”, wojewody
wileńskiego, marszałka wielkiego litewskiego i kanclerza litewskiego,
z 28 listopada 1561 r., nakazująca mu odebranie przysięgi wierności
od stanów inflanckich i urządzenie Księstwa Inflanckiego - wypis
z ksiąg trybunalskich litewskich. (Kopia XVIII w., j. pol., j. łac. AGAD,
Archiwum Radziwiłłów dz. II, Sygn. 36)

Radziwiłł pils iebraucamie vārti Nesvižā, Baltkrievija
(mušdieni fotogrāfija, fot. D.Renkiel)

Brama wjazdowa do zamku Radziwiłłów w Nieświeżu,
Białoruś. (Zdjęcie współczesne, fot. D. Renkiel)

Lietuvas lielkņazu pils
drupas Novogrudekā, Baltkrievija
(mušdieni fotogrāfija,
fot. D.Renkiel)

Ruiny zamku Wielkich Książąt
Litewskich w Nowogrodzie,
Białoruś. (Zdjęcie współczesne,
fot. D. Renkiel)

1561

Gothards Ketlers kļūst par Līvonijas gubernatoru. Galīgā Krustnešu ordeņa Līvonijas atzara sekularizācija.

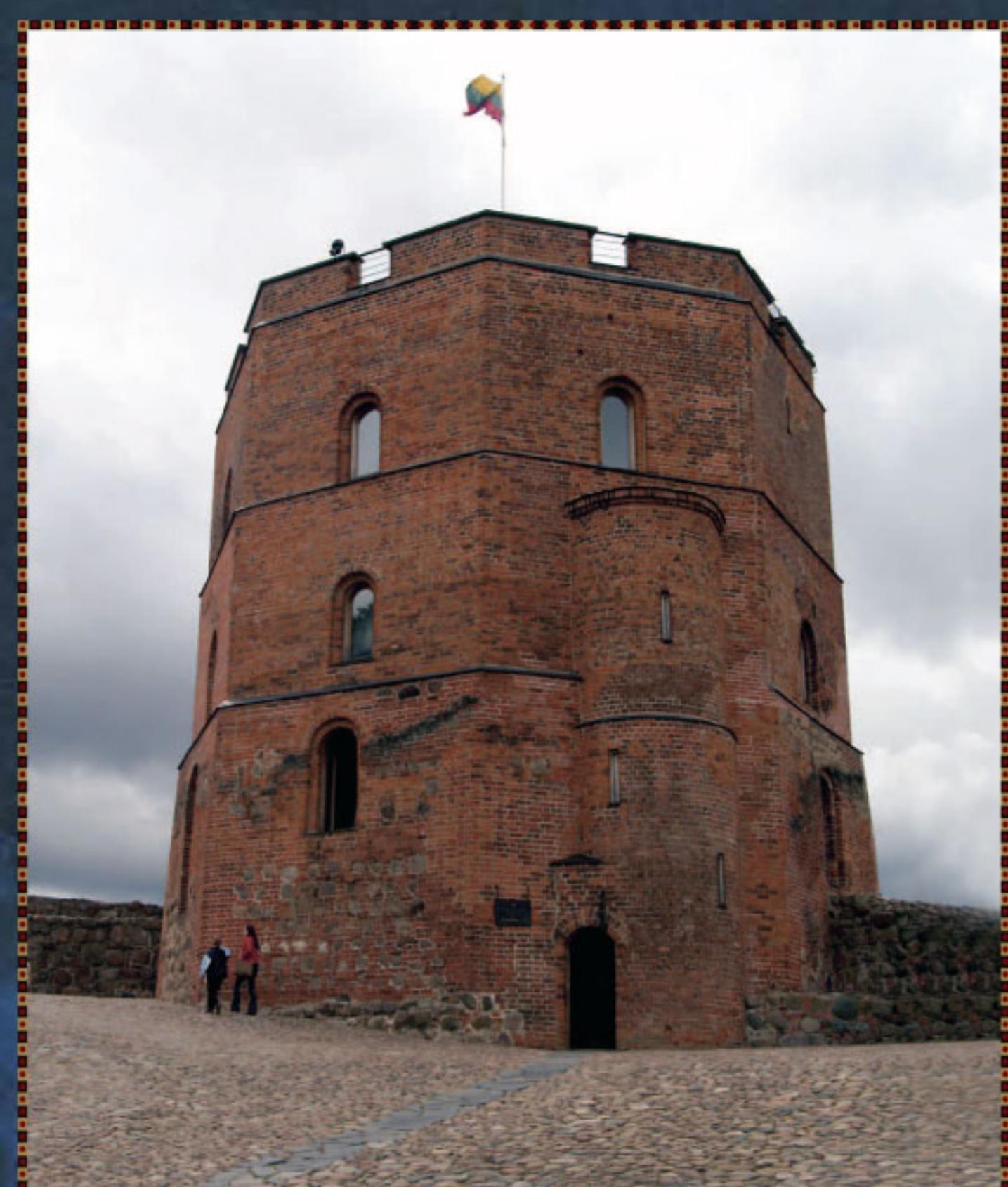
Gotthard Kettler zostaje gubernatorem Inflant. Ostateczna sekularyzacja inflanckiej gałęzi Zakonu Krzyżackiego.

9

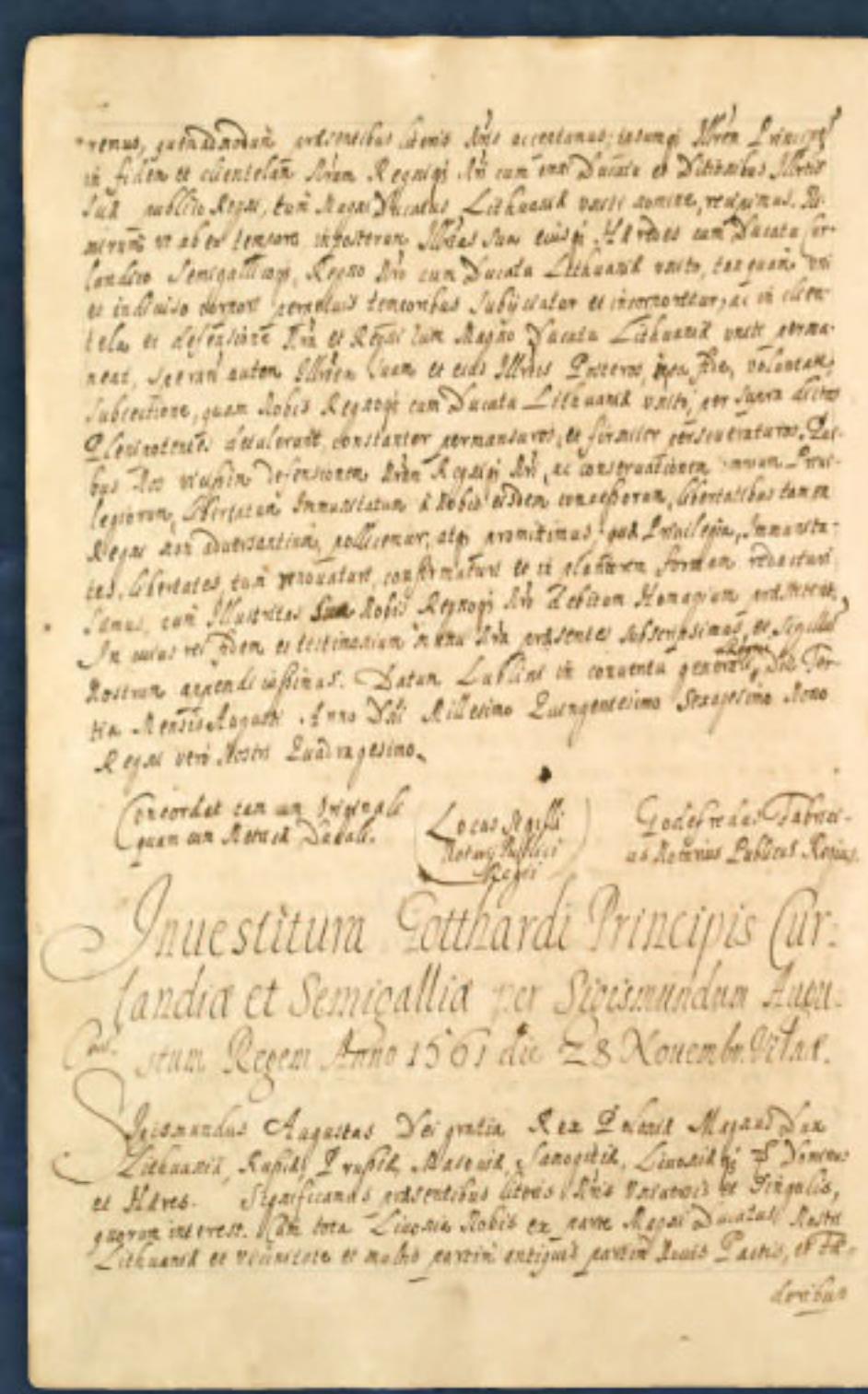
Rīgas pilsētas plāns (F.de Witt gravīra, vienkrāsaina, sygn. AGAD, Zb.Kart.542-11)

Plan miasta Rygi (rytowal F. de Witt, miedzioryt jednobarwny, sygn. AGAD, Zb. Kart. 542 – 11.)

Lietuvas lielkņazu Augšpils drupas Viļnā, Lietuva
(mūsdieni fotogrāfija, fot. K.Dinwebele)

Ruiny górnego zamku Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie,
Litwa. (Zdjęcie współczesne, fot. K. Dinwebele)

[1561. g. 28 XI, Viļnā]
Gotharda Kettela investitura akts izlēnotajā Kurzemes un
Zemgales hercogistē. (XVII gs. kopija, latīnu val. AGAD,
Księgi Poselstw 25, k. 32v–36v)

[28 XI 1561, Wilno]
Akt inwestytury lennej Gotarda Kettlera na księstwo
Kurlandii i Semigallii. (Kopia XVII w., j. łac., AGAD, Księgi
Poselstw 25, k. 32v–36v)

...concedimus alienis confirmacione ratificandum animo
terram et iurisdictionem apud eorum Regiam Kurlandiam
regiam, quae illa cum dignissime Novae rebus
Kandale vel Kongotella. Nihil in hoc parte curiam
apud eum cum locis, ut hinc deinde velocius, et expedit
convenientibus precibus, haec pectus pectusque
nominis, et ex Kandale venientibus regis Kandale, nolite
me impediti concessi facultate, per fidem Provincias omni-
potentiam et omnium corporis verbis, ac curiosis, quia
omnis clavis, et articulus, hunc corporis inspecto fratre
et filio, curvem curvam, elongare, rorundare, effundere, in-
spicere, approbatim, confirmare, et rorundare
tunc apud Novam Regiam. Regiam Kurlandiam, pectusque
propter velutum abeptu illa obit, et coniunctio, pectusque
sicut communis loci locum, taliterque liberae regis
manus, habeat, sed etiam regis filii, et regis
ministrorum, sicut et Regis. Post hoc, q. d. docimur
Antonius, anno 1561.

Seremoniam Ceremonia Regis.
Ego, K. K. uero et nominis que in regnum a me dom-
inum invictissimum Regiam Kandale Poloniae, Magnae Poloni-
e, Silesiae, Brandenburgi, Prussiae, Samogitia, Livoniae,
Lettiae, pte et ceteris, quatenus ex eis ab Mante-
vino et Magnifice Primo, ad Dominum Kandale Pan-
cam, et Regiam, et Novam Ducam Poloniae, Velut
Regis Caudam, in Caudam huiusque hinc negotiis
cum illis suis discipis, certiori modo, regnum, et
in eisdem iure, Casimilum Regiam Poloniae, Regi
curiam, et regis, et regis filii, et regis ministerum, pectusque
velut constanter, alijs invincibilis pressuram, compre-
hensum sit, firmiter servat, nec mo ullus, ravello, de-
mico, neplano velum. Et, id est, denuo etiam
Evangelica, Propheta.

1562. g. 17 III, Riga

Uzticības zvēresta karalim un Žeçpospolita teksta paraugs.
Rīgas sīkpilosniem šāds zvērests bija jādod Viļnas vojevodam,
Lietuvas lielmaršalam un Lietuvas kancleram Nikolajam
Radivilam [Radziwiłłam] „Melnajam” (XIX gs. kopija, latīnu val.
AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II Suplement, Sygn. 38, s. 5)

17 III 1562, Riga

Wzór tekstu przysięgi na wierność królowi i Rzeczypospolitej,
która mieli składać mieszkańców rycy wobec Mikołaja
Radziwiłła „Czarnego”, wojewody wileńskiego, marszałka
wielkiego litewskiego i kanclerza litewskiego. (Kopia XIX w.,
j. łac. AGAD, Archiwum Radziwiłłów dz. II, Sygn. 38, s. 5)

Lietuvas karaspēks veic trīcienuzbrukumu Veližai. ~ 1562. g. 19. septembrī Polijas karaspēks uzveic Krievijas karaspēku pie Nevešas.

1562

Wojska litewskie przeprowadzają uderzenie na Wielisz. ~ 19 sierpnia 1562 wojska polskie pokonują pod Newlem wojska rosyjskie.

1563

Pirma Ziemeļu kara sākums, Lietuvali uzbrūk divas Krievijas armijas, kuras aptur Nikolajs Radvīls [Radzīvīls] „Rudais”. 5. oktobrī Kopenhāgenā tiek parakstīta Polijas-Dānijas savienība.

Początek I wojny Północnej, na Litwę uderzają dwie armie rosyjskie, które zostają powstrzymane przez Mikołaja Radziwiłła „Rudego”. 5 października 1563 podpisano w Kopenhadze sojusz polsko-duński.

10

VALSTU VALDĪTĀJI, KAS PIEDALĪJĀS LIVONIJAS KARU PIRMAJĀ FĀZĒ (PIRMAIS ZIEMEĻU KARŠ)
WŁADCY PAŃSTW BIORĄCYCH UDZIAŁ W PIERWSZEJ FAZIE WOJEN INFLANCKICH (PIERWSZA WOJNA PÓŁNOCNA)

1. Polijas karalis un Lietuvas lielkņazs Sigismunds Augusts (Lükass Krānhs Jaunākais, Nacionālais muzejs Krakovā)

1. Zygmunt August, król polski i wielki książę litewski (Lucas Cranach Młodszy, Muzeum Narodowe w Krakowie)

2. Krievijas cars Ivans IV Bargais

2. Iwan IV Groźny car Rosji
(Portretty, gérby i pečati Bol'soy Gosudarstvennoy Knigi 1672 g., Sankt Peterburg: Izdatel'stvo Peterburgskogo archeologicheskogo instituta)

3. Ēriks XIV Vāsa, Zviedrijas karalis (Domenicus Verwilt, eļļa, ap 1566. g., Nacionālais muzejs Stokholmā)

3. Eryk XIV Waza, król Szwecji (Domenicus Verwilt, olej, ok. 1566, Muzeum Narodowe w Sztokholmie)

4. Frederiks II Oldenborgs, Dānijas un Norvēģijas karalis (Melchior Lorck, eļļa, 1581. g. Frederiksborg Museum)

4. Fryderyk II Oldenborg, król Danii i Norwegii (Melchior Lorck, olej, 1581. g. Frederiksborg Museum)

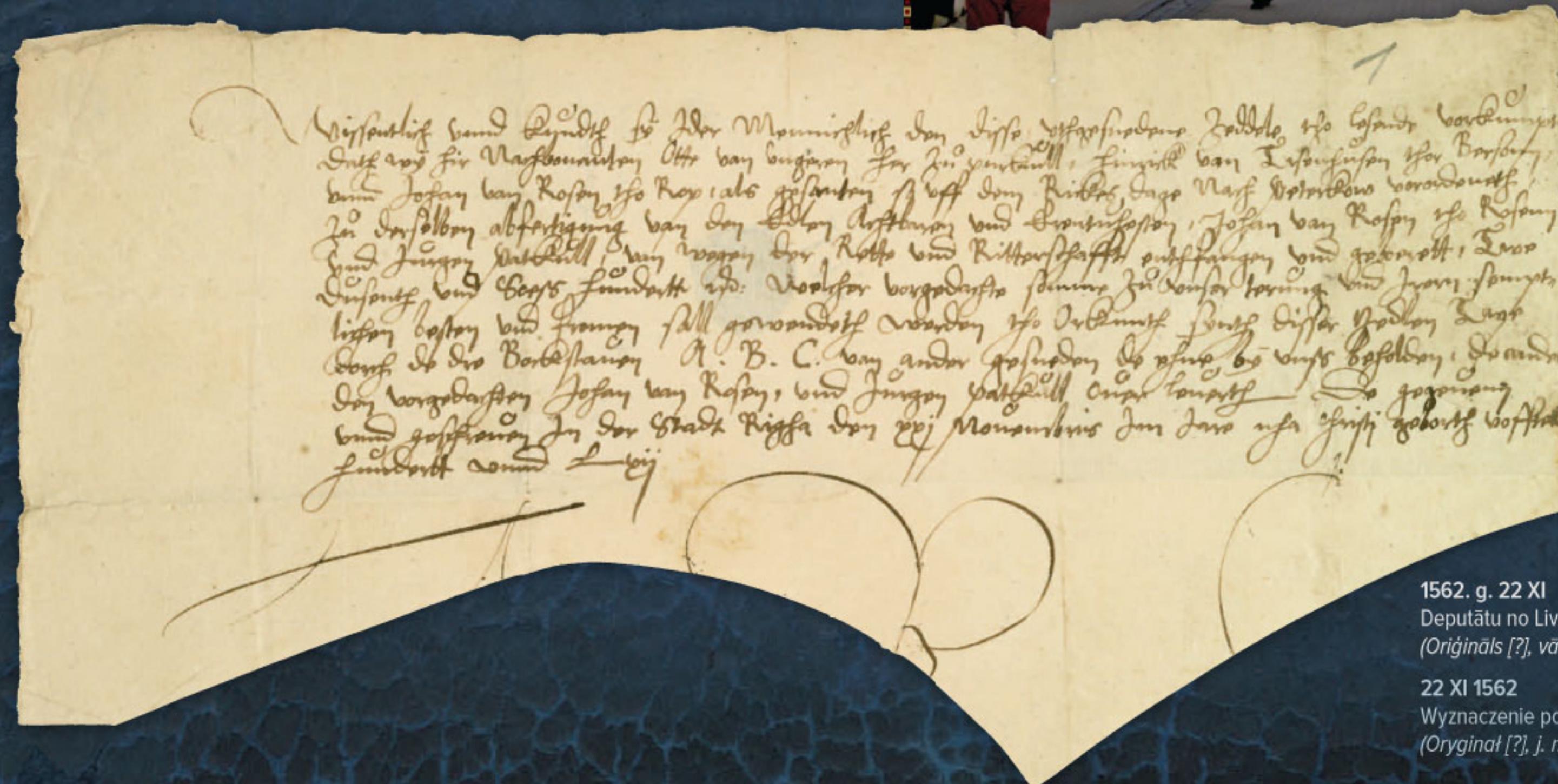
Karaļa pils Piotrkuvā Tribunałski, Polija (mūsdieni fotogrāfija, fot. J. Kotela)

Zamek królewski w Piotrkowie Trybunalskim, Polska (zdjęcie współczesne, fot. J. Kotela)

Vilnias Ostra Brama, Lietuva (mūsdieni fotogrāfija, fot. J. Kotela)

Ostra Brama w Wilnie, Litwa (zdjęcie współczesne, fot. J. Kotela)

1562. g. 22 XI

Deputātu no Livonijas nozīmēšana vispārējam Seimam Piotrkuvā 1562. g. (Originais [?], vācu val., AGAD, Archiwum Tyzenhausów, Sygn. E 31)

22 XI 1562

Wyznaczenie posłów z Inflant na sejm walny w Piotrkowie w 1562 r. (Orginał [?], j. niem. AGAD, Archiwum Tyzenhauzów, Sygn. E 31)

1563

Zviedri iegūst Hījumā
[Dagdas] salu.

Szwedzi opanowują Dagö.

1567

Atbrīvotais Jans III Vāsa kļūst par Zviedrijas karali.
1567. g. 16. februāri Krievija noslēdza ar Zviedriju pret Lietuvu vērstu pamieru.

Uwolniony Jan III Waza zostaje królem Szwecji.
16 lutego 1567 Rosja zawarła ze Szwecją przytymierze skierowane przeciwko Litwie.

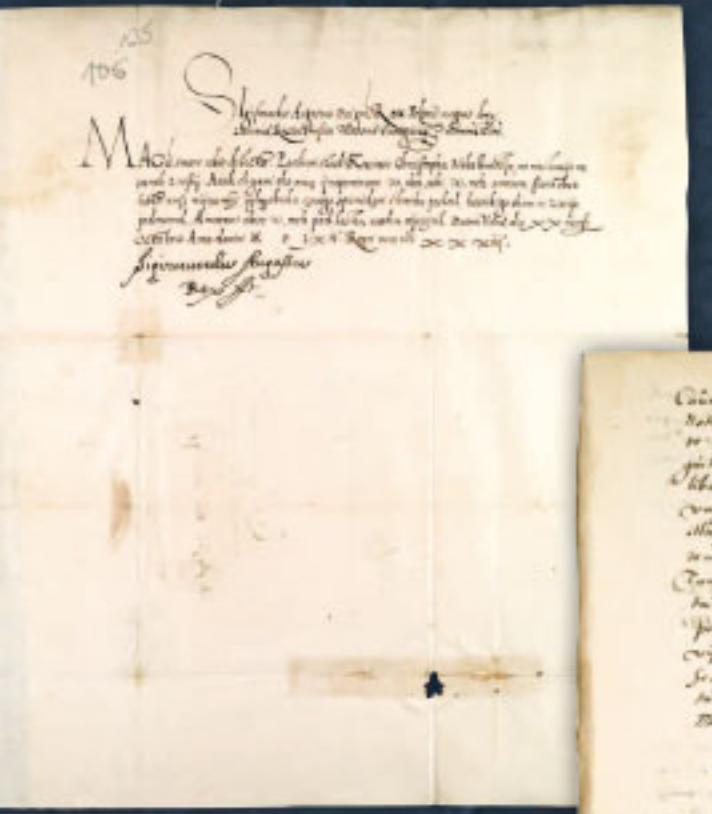
1568

Radikāla sabiedroto maiņa – Polija noslēdza savienību ar Zviedriju, bet Maskava – ar Dāniiju.

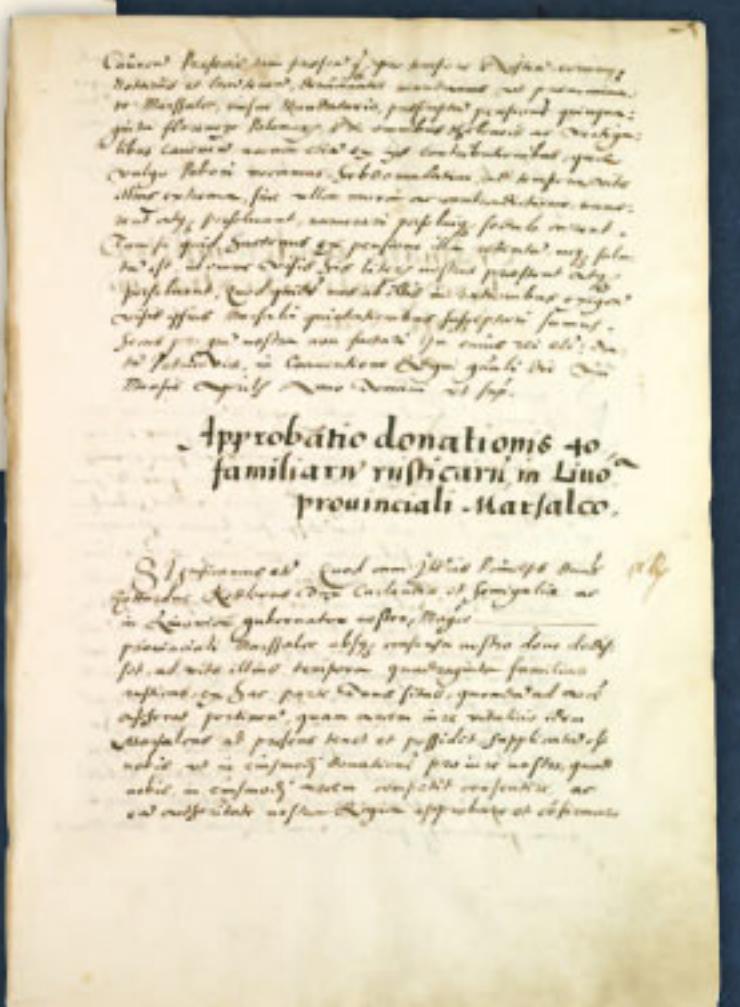
Radykalna zmiany sprzymierzeńców – Polska weszła w sojusz ze Szwecją, a Moskwa z Danią.

1563. g. 20 X, Vilna.
Polijas karalis Sigismunds Augusts pāvēl Sončas pils uzaugam, karaliskajam mantinim Valentijam Dembiņskim nosūtīt uz Līvu valsts kases ierēdnī ar naudu, lai segtu Meklenburgas hercoga, Rīgas bīskapa koadjutora Kristofa uzturēšanas izdevumus Livas pili (polu val., AGAD, Archiwum Skarbu Koronnego, oddział VI, nr 2, k. 125)

20 X 1563, Wilno
Zygmont August, król polski, nakazuje Walentemu Dembińskiemu, kasztelanowi sądeckiemu, podskarbiemu koronnemu wysłać do Liwu urzędnika skarbowego z pieniężmi przeznaczonymi na pokrycie kosztów pobytu na zamku liwskim Krzysztofa, księcia meklemburskiego, koadjutora arcybiskupa ryskiego.
(J. pol., AGAD, Archiwum Skarbu Koronnego, oddział VI, nr 2, k. 125.)

1565. g. 8 IV, Piotrkowa.
Polijas karalis Sigismunds Augusts apstiprina, ka Gothards Ketlers ir veicis kādu vērtību dāvinājumu bliūšajam Livonijas landmāršalam Kasprom fon Minsteram (latīnu val., AGAD, Metryka Koronna 100, k. 25-25v)

Liwas pilsdrupas, Polija
(mūsdienių fotogrāfija,
www.bip.mazovia.pl)

Ruiny zamku w Liwie,
Polska (zdjęcie współczesne,
fot. www.bip.mazovia.pl)

Zviedrijas karalis
Jans III Vāsa, portrets
(nezlāmēts gleznotājs,
ella, 1582. g. Nacionālais
muzejs Stokholmā)

Król Szwecji Jan III Waza,
portret (malarz nieznany,
olej, 1582 r. Muzeum
Narodowe w Sztokholmie)

Gripsholmas pils, Zviedrijas
karalu rezidence (mūsdieniū
fotogrāfija, fot. J. Kotela)

Zamek Gripsholm rezydencja
królów szwedzkich (zdjęcie
współczesne. Fot. J. Kotela)

1567. g. 25 VI, zu Kirchholm.
Jans Hodkevičs, Žemaitijas stārasts,
Livonijas generaladministrators nodod Gotardam Hergnikam lēnī Lynburgk pilī un 12 kalpus. (Vācu val. Stare sygnaturu: N.11. Zimogs: Piekarināms Hodkeviča zimogs.
LVVA Fond 55 614 0517)

25 IV 1567, zu Kirchholm
Jan Chodkiewicz, starosta żmudzki,
generalny administrator Inflant nadaje w lenno Gotardowl Hemlik zamek Lynburg
i 12 stuzb. (J. niem. Stare sygnaturę:
N.11. 1. Pieczęć: Przywieszona pieczęć
Chodkiewicza. LVVA Fond 5561 4 0517)

1569

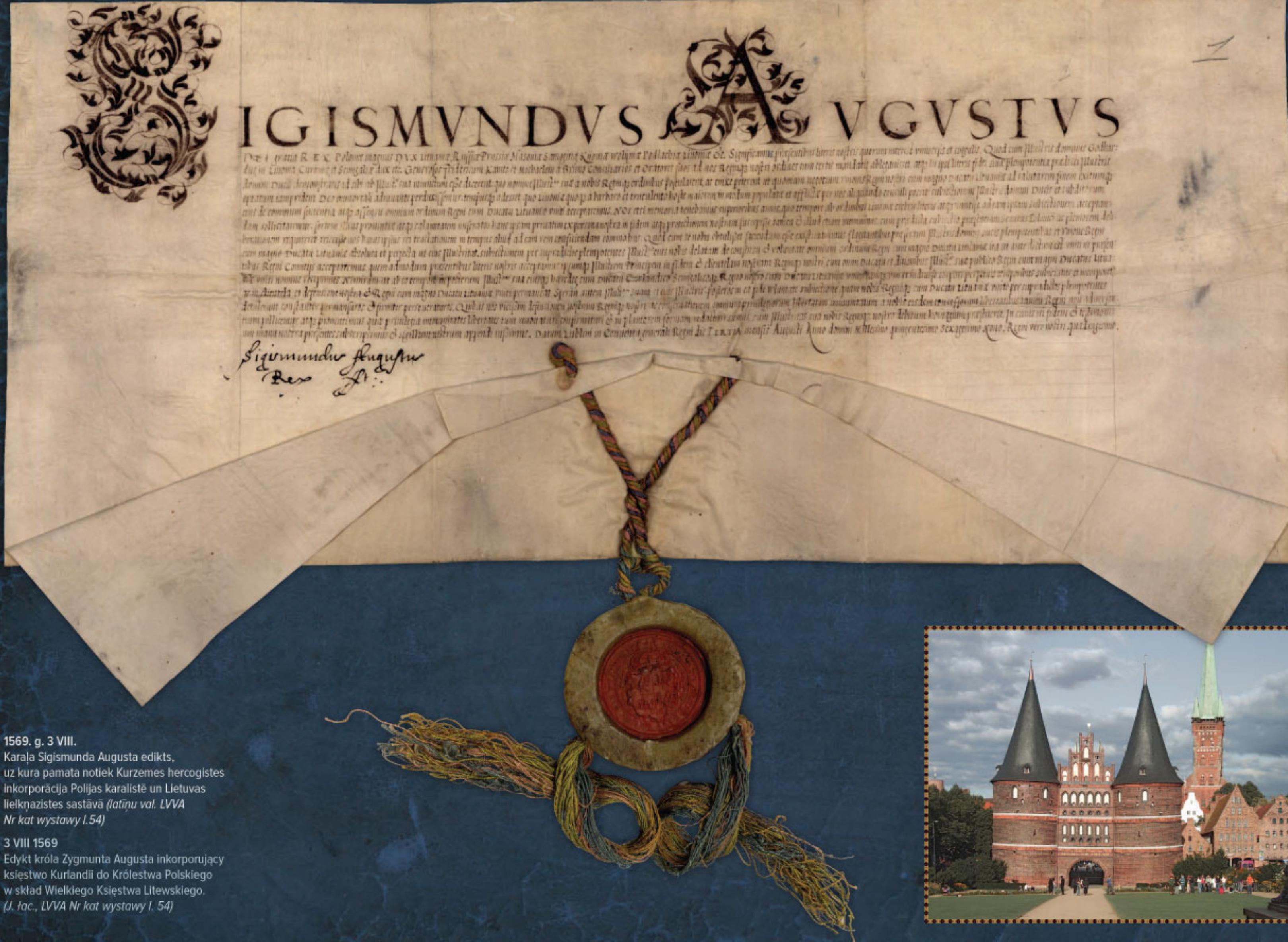
Lubļīnas ūnīja, kas apvienoja vienā valstī
Polijas karalisti un Lietuvaš lielknazisti.
Unia Lubelska łącząca w jedno państwo Królestwo
Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie.

Marts: Žečpospolita Maskavā parakstīja
trīs gadu pamieru ar Krieviju.
Marzec: Rzeczpospolita podpisała
w Moskwie trzyletni rozejm z Rosją.

1570

13. decembrī Zviedrija, Dānija un Polija noslēza miera līgumu Ščecinā.
Kalmāras ūnīja beidz pastāvēt. Kara I fāzes noslēgums.
13 grudnī Szwecja, Dania i Polska zawarły pokój w Szczecinie.
Rozwiązanie Unii Kalmarowej. Koniec I fazy wojny.

12

1569. g. 3 VIII.
Karala Sigismunda Augusta ediks,
uz kura pamata notiek Kurzemes hercogistes
Inkorporācija Polijas karalīstē un Lietuvas
lielknazistes sastāvā (latīnu val. LVVA
Nr kat wystawy I.54)

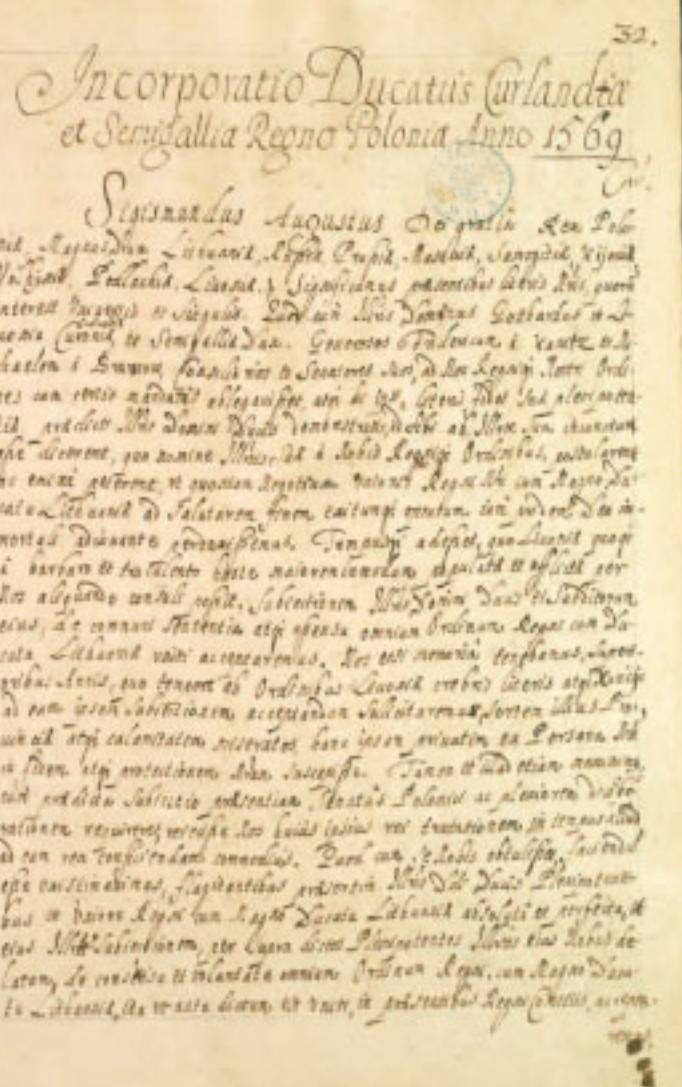
3 VIII 1569
Edikt króla Zygmunta Augusta inkorporujący
księstwo Kurlandii do Królestwa Polskiego
w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego.
(J. Iac., LVVA Nr kat wystawy I. 54)

Libeka, tirdzniecības tirgus laukums (vara gravīra ar krāsojumu ap 1820. g.)
Libeka, rynek (miedzioryt kolorowany ok. 1820 r.)
Libeka, Holsteinas vārti (mūsdieni fotogrāfija, fot. K. Vitčaks)
Libeka, brama holsztyńska (zdjęcie współczesne fot. K. Witczak)

1569. g. 3 VIII.
Polijas karalis
Sigismunds Augusts
inkorporē Kurzemes
un Zemgales lēna
hercogisti Polijas
karalīsti (latīnu
val., AGAD, Ksiegl
Poselstw 25,
k. 32-32v)

3 VIII 1569
Zygmunt August, król
polski inkorporuje
księstwo lenne
Kurlandii i Semigalii
do Korony Polskiej.
(J. Iac., AGAD,
Ksiegl Poselstw 25,
k. 32-32v.)

1572

Jans III Vasa
atgūst Narvu.

Jan III Waza
odzyskuje Narwę.

1576

Stefans Batoris kļūst par Polijas
karali un Lietuvas lielkņazu.

Stefan Batory zostaje królem Polski
i wielkim księciem litewskim.

1577

Kara atsāksana, Krievijas cars ieņem Livoniju
un - izņemot Rīgu un Tallinu - to izposta

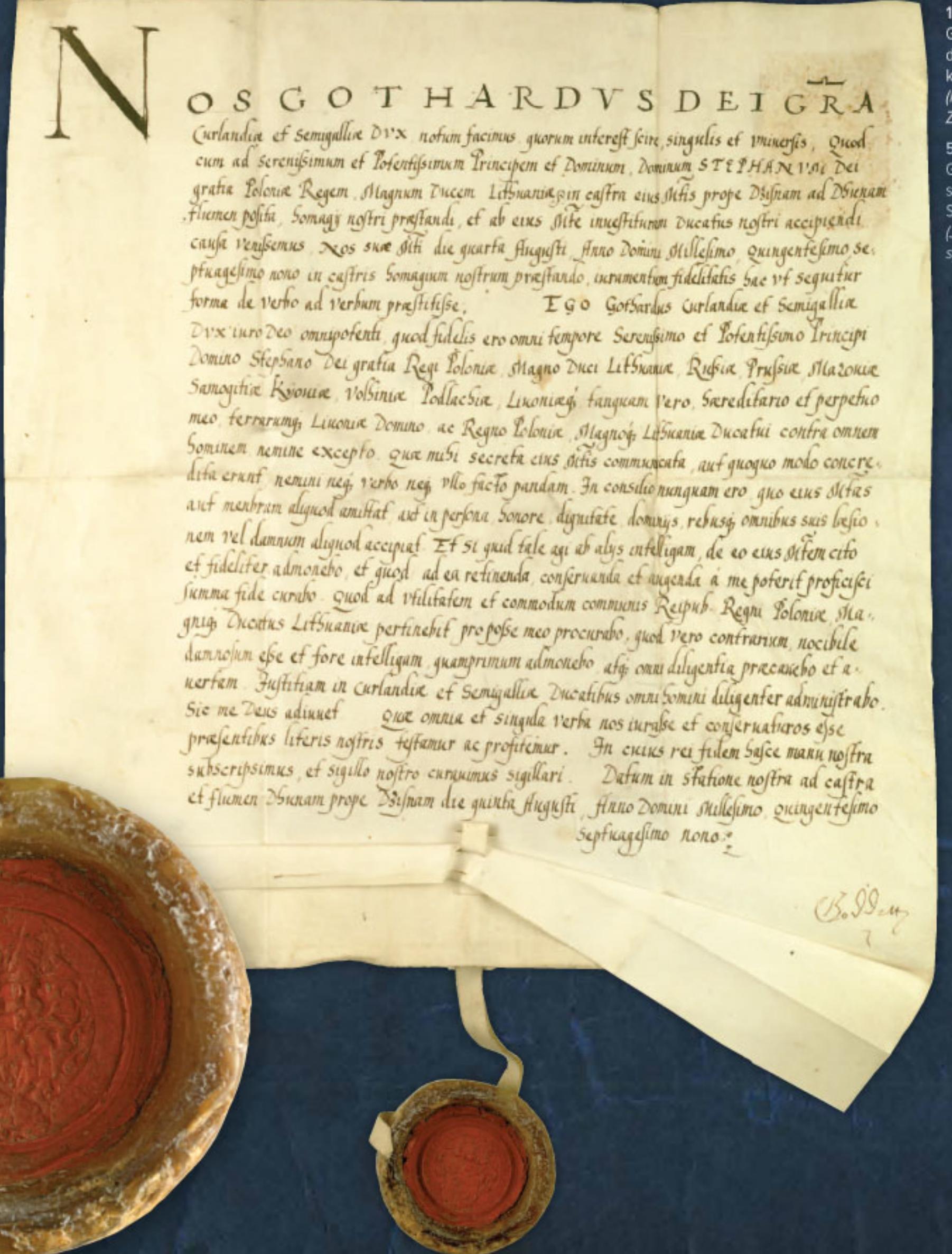
Wznowienie wojny, car Rosji zajmuje
i pustoszy Inflanty poza Rygą i Rēwlem.

1579

Stefans Batoris sāk karu
ar Krieviju un atgūst Połocku.

Stefan Batory rozpoczyna wojnę
z Rosją i odzyskuje Połock.

13

1579. g. 5 VIII.
Gothards, Kurzemes hercogs
dod vasala zvērestu Polijas
karalim Stefanam
(latīnu val. AGAD,
Zb.dok.perg., nr 4565)

5 VIII 1579
Gotard, książę kurlandzki
składa przysięgę lenna
Stefanowi, królowi polskiemu.
(J. lac., AGAD, Zb. dok. perg.
sygn. 4565.)

Stefans Batoris, Polijas
karalis un Lietuvas lielkņazs
(poļu gleznotājs, XVI gs.
II puse, no Muzeum Pałacu
w Wilanowie kolekcjas)

Stefan Batory, król polski
i wielki książę litewski
(malarz polski, II poł. XVI w.,
z kolekcji Muzeum Pałacu
w Wilanowie)

Polijas karala un Lietuvas lielkņaza
Stefana Batorego zīmogs ar monarha attēlu
(AGAD, Zb.dok.perg., nr 6194)

Pieczęć majestatyczna Stefana Batorego,
króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego
(AGAD, Zb. dok. perg., nr 6194)

1580

1580. g.-1582. g. Stefana Batorija otrsais uzvaras karagājiens pret Maskavu.

1580-1582 Druga zwycięska kampania Stefana Batorego przeciwko Moskwie.

1582

1582. g. 15. janvāris. Jamas-Zapoļskas miers, kas noslēdza Stefana Batorija karu ar Ivanu Bargu par Līvoniju.

15 stycznia 1582 Rozejm w Jamie Zapolskim kończący wojnę Stefana Batorego z Iwanem Groźnym o Inflanty.

14

NOS PROCONSVL ET CONSVLLES. NEC NON

omnes ordines, Cives et incola Regiae Civitatis Rigen: Notam facimus actes tunc hinc litteris natis, professus nos esse in late infra.
 scripto. Serenissimo Principi ac Dño, Bto Stephano Bei gratia, Regi Poloniae, Magno Duci Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samo,
 etiam Lithuaniae, Dto nro clementissimi, mediante pscripta Juris iurandi formula, presentibus Commissarijs. Utis sive adiudicatis. Reverendo nro
 mitum ac Generosis Dni, Johanne Demetrio Soltanowski à Solki Scolas tunc Vlastislavensi et Lanciciensi iustoge sanctorum, et Wenceslao scripto,
 pa, Magni Ducatus Lithuaniae Notarii Et pfecto Nemenicensi, Secretarijs Regis, debitam fidem, subiectam et cedentiam uram, Sej: Nisi sive eius
 legittimis successoribus primo coronatis, additer dimicabilitate postulanda et reseruanda. Quis possit farameti formula hac e: Eo N. Furo, quod
 fidelis ero Sej: Principi et Dño, Bto Stephano Bei Gratia Regi Poloniae, Magno Duci Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samo,
 etiam Lithuaniae, Dto meo clementissimo, alidmag' nemini, quam ipsum ser: Regem Stephanum, et successores eius legittimos, primo coronatos, pro Bto sive
 cibis, eiusq; Utis honore, Statum Regiam et comedam communis Reipubl. pro posse meo procurabo. Namq; Utis se eisg; samuis, quae sciuerere, aut
 sibi, et ea manifes facte omnemq; fidelitate semper postabo. Sit me Deys agnoscet. Quod quidem inscripsim. Legati germanico etiamate
 populo amicenso ita verbis p̄ficiant. In quorum fidem Sigillum Pustatis urae presentibus appendi fuisse. Data Riga septimo
 Mensis Aprilis, anno M. DLXXXI.

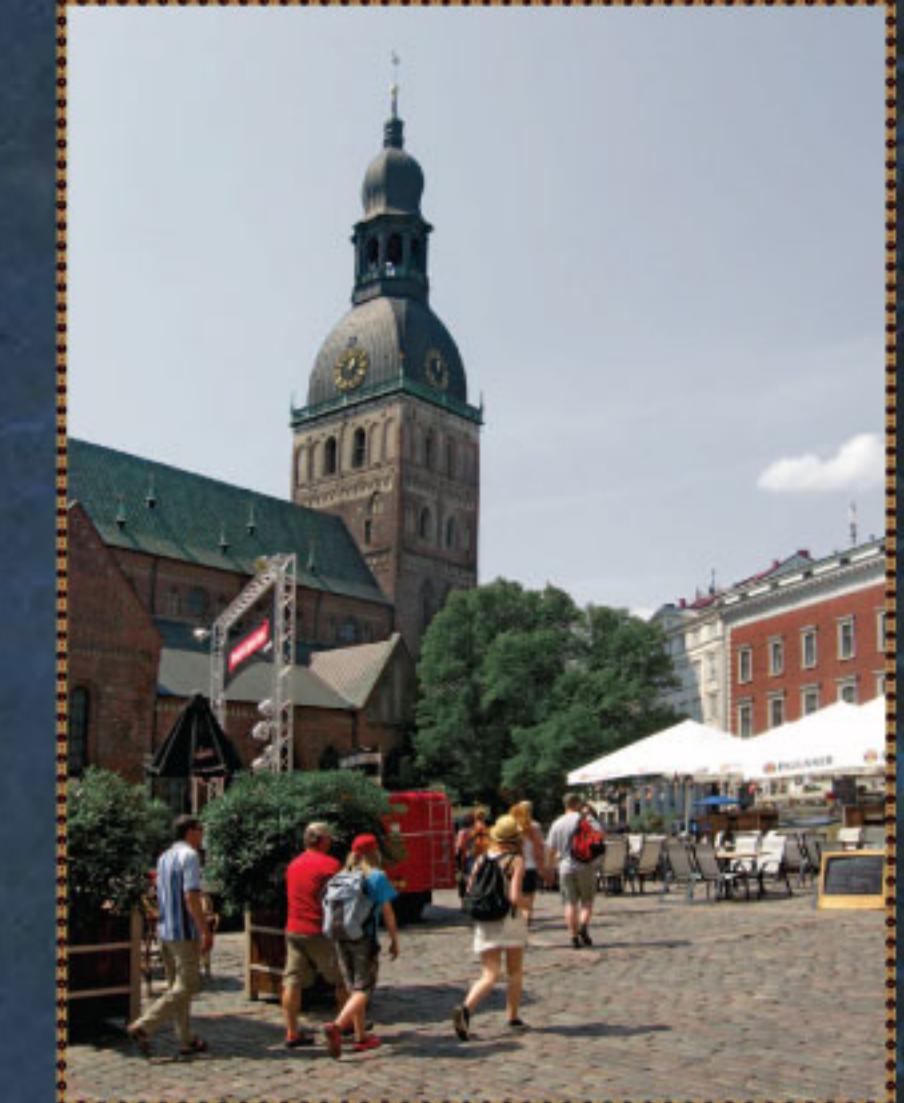

1581. g. 7 IV Riga.

Rīgas bīrgermeistars un magistrāta locekļi paziņo, ka ir devuši uzticības
zvērestu Polijas karalim Stefanam (latīnu val. AGAD, Zb.dok.perg., nr 4566)

7 IV 1581, Riga

Burmistrz i rajcy miasta Rygi oświadczają, że złożyli przysięgę wierności
Stefanowi, królowi polskiemu. (J. ūc., AGAD, Zb. dok. perg. sygn. 4566.)

Rīgas Vecpilsēta
(mūsdienu skats, fot. K. Vitčāks)

Riga, stare miasto (widok
współczesny, fot. K. Witczak)

1582

Tiek noteikts Livonijas sadalījums starp Žečpospolītu, Dāniju un Zviedriju.

Ustala się podział Inflant pomiędzy Rzecząpospolitą, Danię i Szwecję.

1598

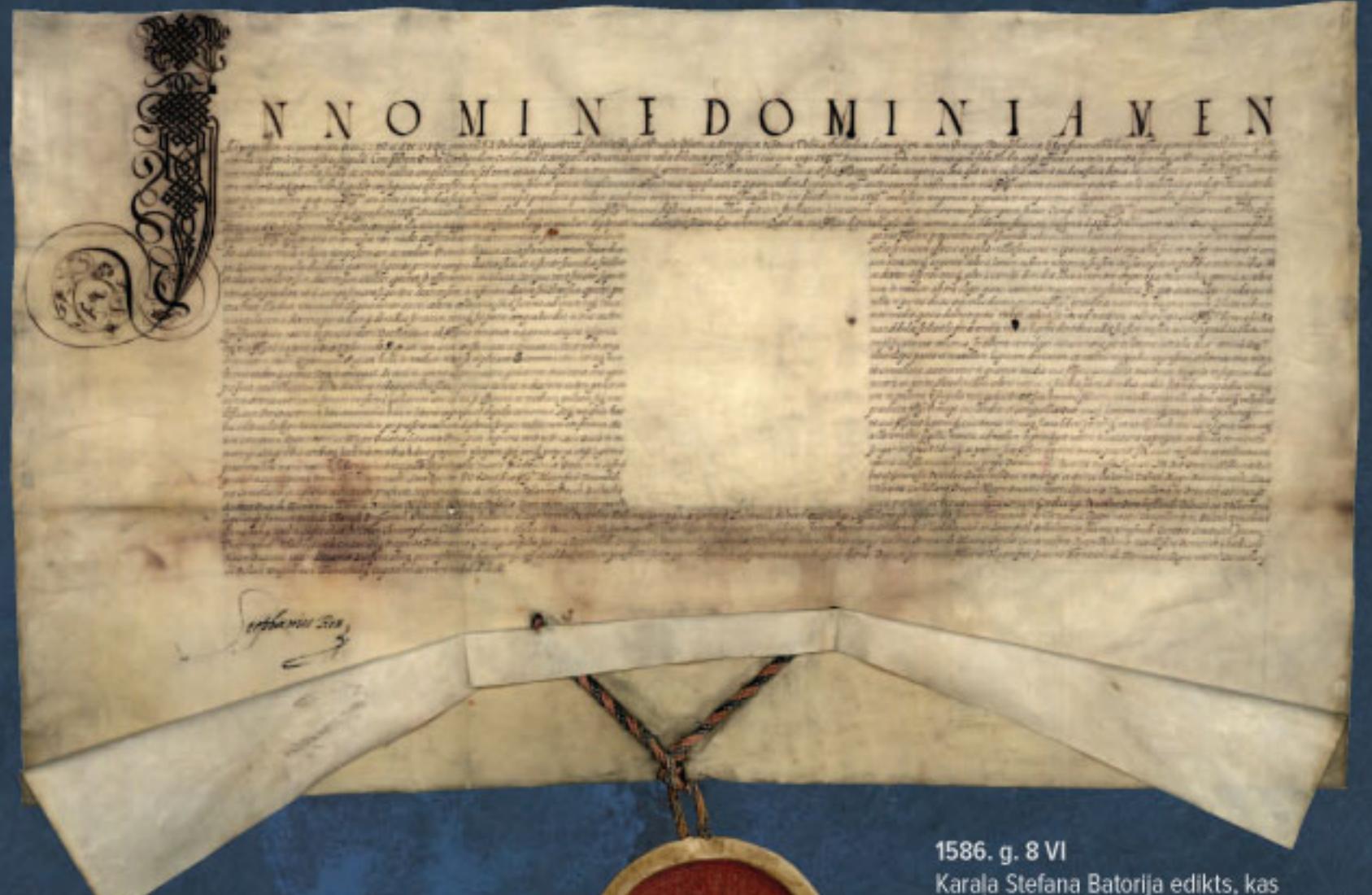
Livonijas sadalījums Žečpospolitas robežas Vendenes, Pērnava un Tērbatas vaivadijās.

Podział Inflant w granicach Rzeczypospolitek na województwa: Wendeńskie, Parnawskie i Dorpackie.

1629

Poļjas-Zviedrijas karu rezultātā notiek Livonijas sadalījums: Ziemelrietumu daļa tiek Zviedrija, bet Dienvidaustrumu daļa, Poļu Inflantija [Latgale], paliek Žečpospolītai. Šis sadalījums tika galīgi apstiprināts 1660. g. Oļivas līgumā.

Na skutek wojen polsko-szwedzkich następuje podział Inflant: północno-zachodnia część przypadła Szwecji, część południowo-wschodnia Inflanty Polskie [Latgalia] zostaje przy Rzeczypospolitej, co potwierdzono ostatecznie w traktacie oliwskim z 1660 r.

1586. g. 8 VI
Karala Stefana Batorija ediks, kas apstiprina Kurzemes hercogistes ģerboni (latīnu val. LVVA nr kat wystawy I.55)

8 VI 1586
Edykt Króla Stefana Batorego zatwierdzający herb księstwa Kurlandii.
(J. lac., LVVA Nr kat wystawy I. 55)

Tallina (Rēvele), Vecpilsētas panorāma (mūsdienīšu skats, fot. D.Renkiel)

Tallin (Rewel), Estonia, panorama starego miasta, (widok współczesny, fot. D. Renkiel)

Livonijas un Kurzemes hercogiste. Ducaruum Livonia et Curlandiae Novissima Tabula In Quibus sunt [...]
(XVII gs., I. Danckert, skala ap 1: 970 000, polihromā gravira, izmērs 62 x 50 cm, sygn. AGAD, Kartogrāfijas nodalas leģuvums 405 k.178)

Księstwo Liwonii i Kurlandii. Ducatum Livonia et Curlandiae Novissima Tabula In Quibus sunt [...]
(XVII w. I. Danckert, skala ok. 1: 970 000, miedzioryt wielobarwny, wym. 62 x 50 cm, sygn. AGAD, Nabytki Oddziału Kartografii 405 k. 178.)

1721

Zviedrija zaudē savu Līvonijas daļu, kas pāriet Krievijai.
Szwecja traci swoją część Inflant na rzecz Rosji.

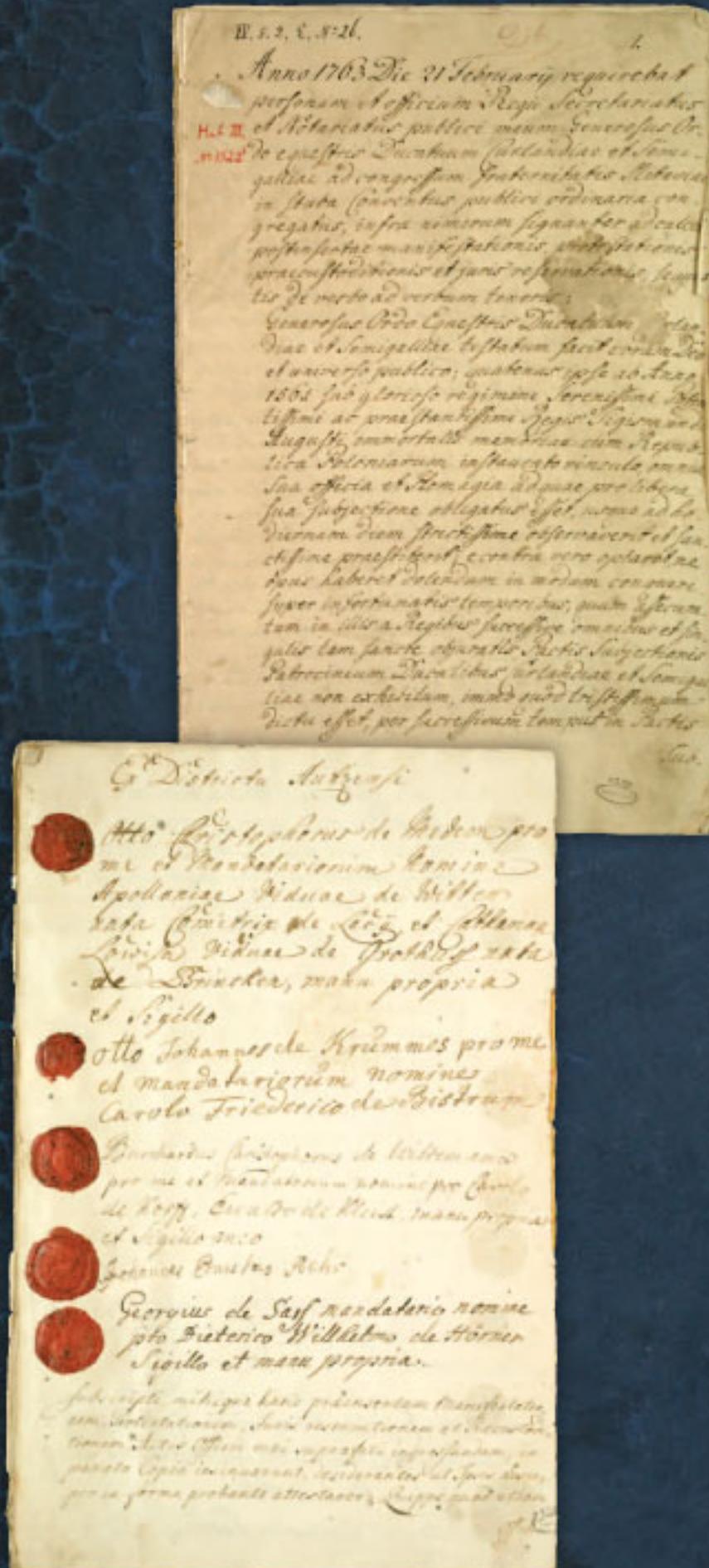
1772

I Polijas sadalījums. Poļu Inflantijā tiek pievienota Krievijas impērijai.
I rozbīr Polski. Inflanty Polskie przysiączone do Imperium Rosyjskiego.

1795

Kurzemes un Zemgales hercogistes galīgā likvidācija.
Ostateczna likwidacja księstwa Kurlandii i Semigalii.

16

1763. g. 21 II, Mitava.
Kurzemes un Zemgales hercogistes mužniecība
protestē pret tās tiesību pārkāpšanu (latīnu val.) AGAD,
Zb.dok.pap., sygn.536, s.1 s.30)

21 II 1763, Mitava
Szlachta księstwa Kurlandii i Semigalii protestuje
przeciwko pogwałczeniu jej praw. (J. ūc., AGAD, Zb.
dok. pap. sygn. 536, s. 11 s. 30.)

Polijas karte: Caerte de la Pologne divisee par Provinces et Palatinats [...], 1772. g. Viena no kartes sešām sekcijām, kas aptver visu Polijas un Lietuvas lielknābstes teritoriju. (Giovanni Antonio Rizzi Zannoni, skala ap 1: 685 000, poliķīromā gravīra, izmērs 107,5 x 67 cm, sygn. AGAD, Zb.pop.438.)

Mapa Polski: Carte de la Pologne divisee par Provinces et Palatinats [...], 1772 r. Jedna z 6-ciu sekcji obejmujących zasięgiem całą Polskę i Wielkie Księstwo Litewskie. (Giovanni Antonio Rizzi Zannoni, skala ok. 1: 685 000, miedzioryt wielobarwny, wym. 107,5 x 67 cm, sygn. AGAD, Zb. Pop. 438.)